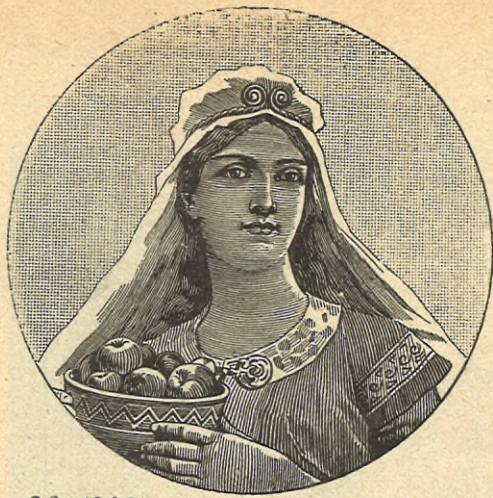

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:r 26 (809)

LÖRDAGEN DEN 28 JUNI 1902.

15:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 6: IDUNS PRAKTUPPLAGA > 8: IDUNS MODETIDN. MED PL. > 5: IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	---	---	---

SOPHIE REUTERSKIÖLD.

FÖDD AMINOFF.

»Det finns aflidna, som äro mera lefvande och mera i stånd att hänföra andra än i jordelivet lefvande människor. Intet bättre medel gifis att vidmakthålla den sedliga entusiasmen än att betrakta rena, enkla och upphöjda lif. Den stora skyn af vittnen hjälper oss i striden för det goda.»

Payot.

DEN KVINNA, hvars bild vi i dag vilja frammana till ett skönt och stärkande efterdöme för Sveriges och Finlands döttrar, hör nu till dessa aflidna. Fru Sophie Reuterskiöld, född friherrinna Aminoff, maka till en af Sveriges störste bruksägare och jorddrottare, f. ledamoten af riksdagens Första kammare, kabinettskammarherrn m. m. Carl Lennart Reuterskiöld,

aflad efter ett långvarigt, med kristlig undergifvenhet buret lidande i Stockholm den 24 april i år. Dotter till Gustaf III:s gunstling, en af de »tre gustavianerna», baron Johan Fredrik Aminoff och hans tredje maka, född Bruncrona, föddes hon den 4 oktober 1818 på den natursköna fädernegården Rilax i Finland, där också hela hennes barndom förflyt. Vid tre års ålder förlorade hon sin moder, en ädel och gudfruktig kvinna, som hon visserligen ej kunde minnas, men, genom allt hvad hon om henne hörde berättas, älskade, vördade och sträfvalde efter att likna. Hennes omgivning utgjordes af fadern och fyra äldre bröder samt en uppfostrarinna efter den tidens stränga mönster.

Vid sjutton års ålder sändes den unga flickan till Petersburg för att utbilda sin sångröst. Hon stannade

emellertid blott en vinter där och kom sedan till släktingar i Stockholm. Här fortsatte hon att taga sånglektioner för professor Berg och gjorde under hans skickliga ledning stora framsteg. Under hela lifvet bevarade hon i trofast minne denne afhållne och beundrade lärare och prisade entusiastiskt den utmärkta undervisning, han gifvit henne.

I Stockholm blef den älskvärda finskan föremål för mycken hyllning dels på grund af sin vinnande personlighet och mindre vanliga sällskapsgåfva, dels ock på grund af den varma sympati, hvarmed svenskarne alltid omfattat sina finska bröder och systrar. Obetydliga voro ej heller de triumfer, som hennes musikaliska begåfning inbragte åt henne. Men aldrig blef hennes okonstlade, flärdfria natur på minsta vis där af anstucken. Ännu på samhällsställningens tinnar bibehöll hon sitt från all fåfänga och allt högmöd fria väsende, liksom hon ägde den sällsynta gåfvan att skatta människovärdet,

oberoende af börd och rikedom. Högfärd och drygheit trufdes aldrig i friherrinnan Reuterskiölds närhet.

I Stockholm gjorde Sophie Aminoff snart bekantskap med sin blifvande make, då löjtnant vid Upplands dragoner och redan ägare till Gimo bruk i norra Uppland. Sommaren 1839 stod de ungas bröllop på Rilax, där brudens fader ännu lefde. Därifrån förde den svenska godsherrn sin unga maka till sitt stolta fädernehem, där hon sedan fick tillbringa sex decennier af sitt lif och i hvars jord hon nu hvilar.

I det nya hemmet började för friherrinnan Reuterskiöld ett lif af rikt och ädelt innehåll. Här kom hon på sin rätta plats. Här fick hennes rastlösa verksamhetsbegär en vidsträckt verkningskrets. Men ej den ytliga uppgiften att vid middagar och fester i ett rikt och gästfritt hem göra les honneurs, som för så många kvinnor i hennes ställning är den första, blef för henne hufvudsak. I första rummet blef hon moder. Fem barn skänkte hon sin make, två söner och tre döttrar, och deras uppfostran blef hennes dyraste plikt, hennes ömmaste omsorg. Jämte dessa egna barn uppväxte under hennes vård trenne brorsdöttrar till hennes man, och rörande var den ifver hon ådagalade, att ingen skillnad måtte göras mellan dessa barn och husets egna. Moderligheten var den behärskande egenskapen hos henne. För barnen offrade hon sig, glömde hon sig; att fostradem till ädla dugande karaktärer satte hon som sitt jordiska lifsmål; i barnen lefde hon rikast och lyckligast, liksom hennes största sorger voro förlusten af en sextonårig dotter och en redan till mogen ålder hunnen son.

När sönerna vuxit upp och skulle till Uppsala, följde modern med dem dit och stannade hos dem under terminerna. Men friherrinnan Reuterskiöld var en alltför intellektuellt begåfvad och vaken kvinna, för att hon ej där skulle samla kring sin person, hvad universitetsstaden då hade bäst. Geijer, Fries m. fl. af professorerna räknade hon med stolthet till sina personliga vänner, och ännu på ålderdomen bevarade hon i sitt minnes skattkammare detta sitt umgänge med tankens stormän, tacksamt erkännande, att de riktat hennes lif och vidgat hennes andliga horisont. En liten sång, som Geijer diktade och komponerade till hennes ära, omnämnde hon med synnerlig glädje. Till hennes närmare vänskrets i Uppsala hörde ock domprosten Torén, hvars varma religiositet mäktigt tillalade hennes för kristendomen så öppna sinne. På tal om hennes vänskapsförbindelser från tidigare år må det vara oss tillåtet att nämna ännu ett par andra personer, med hvilka sången förenade henne:

A. F. Lindblad och Jenny Lind. Under några vintrar tillbragta i Stockholm, då friherrinnan Reuterskiöld deltog i societetslivet och ofta sjöng på Oscar I:s musikaliska soaréer, sammanfördes hon med vår celebra sångerska, och mellan dem uppstod en ganska varm sympati. Ej blott sången hade de gemensamt — den enas naturell och själsanläggning företedde en icke ringa grad af frändskap med den andras. Ödmjukhet och anspråkslöshet utmärkte båda, trots den framskjutna plats i världen, de hvar för sig intogo. Och hjärtegodheten var hos båda den samma.

Men moderligheten hos friherrinnan Reuterskiöld räckte ej blott för barnen på slottet. Den omfattade de många små i stugorna på Gimo, ja, ej endast dessa, utan alla de underlydande på egendomen och alldeles särskildt de sjuka och gamla. Friherrinnan var ej för folket den höga frun, som ingen vågade nalkas. Hon var en mor för dem. Hos hammarsmederna var hon en lika kärkommen och välbekant gäst som i torpen och statarestugorna, och där hjälp behöfdes, var hennes hand lika öppen som hennes hjärta. Hos henne var det som de af sorg eller olycka drabbade alltid sökte tröst. Hade mannen dött eller något af barnen kommit på villovägar, alltid gick man till friherrinnan. Som få hade hon förstående för lidandet. Och den tröst, hon skänkte, hämtade hon från Gud. Men där hon träffade på sedeslöshet och oordning, lade hon ej fingrarna emellan, och hon blundade hvarken för den moraliska uselheten eller den yttre smutten, där hon upptäckte sådan; när hon då bestraffade, kom det i hennes eljes så blida väsen något af härskarinnan, hvilket ej förfelade att göra verkan. Genom den grundfond af kärlek, hon ägde, kunde hon säga de skarpaste sanningar, utan att sårta. Det inflytande, hon sålunda öfvade i hundratals hem, var en insats af betydelse att räkna med.

För brukets barn, hvilka förut haft långa vägar att gå till skolan, upprättade kabinettskammarherre Reuterskiöld skolor på Gimo: folkskola samt väf- och syskola. Den, som därvid ifrigast biträdde honom, var hans maka, som för denna sak visade det mest vakna intresse. Och sedan man fått skolor på bruket, blefvo dessa föremål för hennes ständiga omtanke. Hon följde med lif och lust både den teoretiska och praktiska undervisningen och gjorde ofta besök under skoltimmarna för att underrätta sig om, huru barnen förkofrade sig. Inseende den stora betydelsen för människosinnet af afbrott i den hvardagliga enformigheten, anordnade hon hvar sommar en fest för barnen och deras mödrar, då vänligt samtal och riklig förplägning ej saknades. Det icke minst omtyckta numret vid dessa små fester var utdelningen af de tyg, som blifvit väfda, och de plagg, som blifvit arbetade af barnen under skolåret. Ej liten glädje och nytta gjorde i många hem detta samfälliga resultat af barnens arbetsflit och friherrinnans frikostighet i be-

Hårets affallande. En läkare som sedan flera år i Stockholm behandlar speciellt hudsjukdomar, skrifver följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de parasitära hudsjukdomar (seborrhé, mjäll o. d.) på hvilket hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som *Azymolstimulus* — —.» Vid London-utställningen 1899 erhöi F. Pauli's *Azymolstimulus* guldmedalj såsom det bästa hårvatten.

Fin, hvit och traiche blir hy och hud om man alltid tvättar sig med F. Pauli's *AZYMOLTVÅL*. Tillverkas under läkarekontroll. För ömtålig hud är *Azymoltvål* bäst.

GIMO BRUK I UPPLAND.

stående af arbetsmaterial. En nästan barnslig glädje erfor hon, när hon ock slutligen genom sina bemödanden fick se svenska flaggan svaja från skolhustaken, liksom hon öfver hufvud taget ägde förmågan att med hela hjärtat kunna glädja sig åt livets små fröjdeämnen: en vänlighetsbetygelse, en ringa gård af tacksamhet, någon liten förbättring, en gåfva i kärlek gifven om än så obetydlig o. s. v.

Restaureringen af församlingens kyrka låg friherrinnan Reuterskiöld varmt om hjärtat. Af egn medel bekostade hon en ny altartafla, en fint utförd kopia af Blochs Kristus consolator, och själf broderade hon antependium, altarduk och kalkdukar, ett värdigt arbete för hennes flitiga händer, som aldrig sågos hvila sysslolösa i skötet.

Ännu ett utslag af den intensiva moderskänslan i friherrinnan Reuterskiölds hjärta var den förtjänst, hon inlade om Eugeniahemmet. I många år och så länge hennes hälsa tillät det, var hon en nitisk medlem af dess styrelse, liksom hon varit med om stiftandet af denna kärleksanstalt för de hjälplösa och vanlottade små. Ända in i den sena åldern var intresset för den lika stort, fastän hon ej mera hade kraft att aktivt deltaga i dess angelägenheter.

Som få fick friherrinnan Reuterskiöld hela lifvet igenom behålla sinnets friskhet och spänstighet. Likasom i parken på Gimo allt visset och alla vattenskott voro utsatta för hennes förföljelse, försökte hon hålla sitt eget hjärta fritt från allt, som var visset, allt, som ej kunde bära evighetsfrukt. Kunde hon uträtta något godt, glömdes ålder och krämpor, ögonen lyste med ungdomlig glans och energien spändes till det yttersta, till dess verket var fullbordadt. Likaså skönjdes en lågande eld ännu i den åttioårigas blick, när talet föll på det kära landet öster om Bottenhafvet. Hennes kärlek för Finland svalnade aldrig, men den lifnärdes ej på Sveriges bekostnad — hon älskade Sverige lika högt. De, som skeptiskt betrakta fosterlandskärlek och varm religiositet, benägna att i dessa dygder se chauvinism och bigotteri, borde hafva sett friherrinnan Reuterskiöld. Ingenting trångbröstadt och ensidigt fanns hos henne. Allt var så äkta, så sundt, så rent och så sant. Hon var vidhjärtad i ordets fulla bemärkelse. Hennes kristendom var lif. Den höll i med och mot, i hälsa och sjukdom och sist i själfva döden. Hon grubblade ej, hon lät sig ej förlama genom ett resultatlöst reflekterande öfver ting, som äro hjärtats mera än hufvudets — hon trodde. Hon kände »kraft utgå» från sin gudomlige mästare, en kraft, som underbart hjälpte henne att bära de svåra kroppsliga lidanden, som under många

långa år småningom nedbröto hennes kroppshyddan, och hennes varmaste önskan var att få dö så, att hon med sin död finge bekänna honom. Barnsligt och enkelt hvilade hon vid sin himmelske faders nåd och fick som ett barn utan fruktan för det stora okända slutligen insomna i hans händer.

I tidningarne lästes för en tid sedan följande: »En stämmingsfull M. M:s hyllning ägde rum under de finska sångarnes besök i Stockholm, i det att kören med sång uppvaktade friherrinnan Reuterskiöld, född Aminoff. Denna uppvaktning hos den älsklige 83-åriga välborna finskan, hvars fader i tiden var kommandör för Björneborgs regemente, var en högtidsstund. Hvarje sångare grät, och den åldriga damen, som i en rullstol fördes in i salen, steg efter slutad sång upp och tackade försynen, som ännu en gång låtit henne, bruten af sjukdom och ålder, få lyssna till finska toner från hennes kära hemland. En uttalad önskan, att hon ännu en gång skulle få höra sin faders honnörsmarsch, föranledde uppstämmandet af Björneborgsmarschen. Utmattad af rörelse sjönk friherrinnan ned i sin stol, men reste sig åter mödosamt, då Vårt Land, hvilken sång hon med bruten stämma sjöng med, avslutade sånguppvaktningen. Hennes sista ord voro: »Jag har aldrig upplevat en så skön stund som denna, och min sista bön gäller Finland.»

De minnesgoda finnarne hade ej glömt dottern till den man, som så modigt yttrade till kejsar Alexander I: »Nådigste kejsare, behåll ett fritt folks rättigheter, gör dem rätt och E. K. Maj:t skall finna alltid, att den alltid trogna finska nationen skall heligt svara där mot; jag kan ingenting cedera af dessas rättighet,» och af kejsaren utverkade det ädla och rättvisa löftet: »Nåväl, ni skola få allt det ni begärt; gif mig en memoire i ämnet.»

När lefnadssolen dalade för den åldriga friherrinnan, beskärdes henne denna vackra hyllning. Den för minnet tillbaka till en annan hyllning, som ägnades hennes far, när solen dalade på hans lefnadsväg, och som utgjorde ett af hans dotters käraste minnen. Elfva f. d. officerare vid Björneborgs regemente och bosatta i skilda delar af Finland stämde möte på Rilax den 26 januari 1835 för att uppvakta sin forne chef på hans åttionde födelsedag. Återseendet mellan de gamle vapenbröderna blef det varmaste. Den rörelse — berättar en af de närvarande — som den gamle mannen erfor vid denna lika oförmodade som hjärtliga aktningbetygelse af Björneborgs regementes officerskår meddelade sig åt alla de närvarande. Det var en scen af beskaffenhet att fullkom-

ligt uppväga många vedervärdigheter, som den grånade mannen rönt under sin långa lefnad.

*

Det är en ljus och fager bild, vi en stund betraktat. Och skuggorna? Funnos där inga? Dels hade de under det dagliga vandrandet med Gud försvunnit, dels är det ju så, som en af våra nyare författare så vackert sagt, att där saknaden står vid båren, där växer den saga fram, som kanske är sannare än verkligheten, emedan allt smått är borta ur den — där klingar ekot af den bortgångnas bästa röst.

Lycklig den, som efterlämnar ett sådant minne som friherrinnan Sophie Reuterskiöld!

ELLEN BERGSTRÖM.

ETT »GIF AKT» FÖR VÅR TIDS UPPFOSTRARE. MÖDRARNA TILLÄGNADT AF ELLEN.

FORTS. O. SLUT FR. FÖREG. N:R.

DÅ VI nu äro inne på penningefrågan, torde det vara skäl att vidröra en af vårt folks stora nationalsynder: slöseriet med de åtföljande dragen lyx, flärd och vällefnad. Att dessa fel äro utmärkande för vårt folk, bestrider väl ingen, och betänkligast är, att de alltjämt tilltaga. En hvar får ökade behof, den ene vill öfverglänsa den andre; hur skall det sluta? Vi se ju redan dagligen sorgliga exempel på, huru den ena familjen efter den andra störtas i ekonomisk ruin, och ofta nog tillgripas brottsliga utvägar för att undgå den fruktade fattigdomen. Det bär utför, allt längre och längre; hvart komma vi? Till moralisk förnedring, kanske undergång. — Grottekvarnen kräfver sina offer, och allt flere blifva de. —

Hvar finns då räddningen? Jo, som vi nyss sade, hos det unga släktet, men blott under ett villkor: att det fostras till allvar, måttlighet, arbetsamhet, gudsfruktan. Ack, att vi kunde återgå till forna tiders enkelhet i mat och dryck, i klädedräkt och lefnadsvanor! För barnens skull kunde väl far och mor försaka något af det öfverflöd, hvarvid de vant sig, och för öfrigt borde de aldrig öfverhoppa sina barn med sådant, som de ej skulle känt behof af, om ej »den sofvande björnen» blifvit väckt, såsom dyrbara leksaker, öfverflöd af kläder, af läckerheter. Jag vill nu icke uppehålla mig vid, endast i förbigående nämna de ömkliga företeelser, som bl. a. vår tids barnbaler utgöra; det är en svår förmyndelse de stora begå mot de små genom att anordna en sådan detaljerad efterhärming af de äldres slöseri, narraktighet och flärd, för att icke nämna kurtis. Föräldrar, som på sådant sätt söka »roa» sina barn, ha knappt rätt att bedja: »Inled dem icke i frestelse.» Låt barnen gärna leka och dansa, muntert, glädt och utan anspråk, men bort med de raffinerade »balerna»!

Än en sak må i detta sammanhang nämnas: barnens förhållande till husets tjänare. I vår tid med dess myckna tal om jämlikhet förekommer ju faktiskt inom hemmen betydligt flere misshälligheter mellan husbondfolk och tjänare, än förhållandet var för ett par tiotal af år tillbaka. Man säger, att det beror på »tidsandan». Ja, det kan väl hända, och kanske beror det af ännu andra omständigheter. Men visst är, att hvad som i någon liten mån skulle förbättra förhållandet vore, om barnen i familjen tillhölles att bemöta tjänarna med höflighet och vänlighet samt aldrig tillåtes att kommendera dem. Befallningar af husbonden och matmodern fördragas

i allmänhet af tjänarna, aldrig så befallningar från barnens sida, utan de ha den verkan, att de alstra bitterhet inom den tjänande klassen, och barnen själfva taga för öfrigt skada däraf.

När flickan blifvit så stor, att hon lämnar barnkammaren och får »eget rum», är tiden inne att gifva någon öfning i bosättning. En liten summa kan då öfverlämnas åt henne att med sparsamhet och förstånd användas för rummets möblering och dekorering. Då blir naturligtvis mamma hennes bästa rådgifvare, och säkert blifva de gemensamma öfverläggningarna af stort intresse för både mor och dotter. Äfven om du är rik, så tag ej till en så stor summa, att rummet blir öfverfyldt och dess ägarinna öfvermått, så att hon ingenting har att önska. Det är att beröfva henne en stor del glädje, omtanke och arbete. När hon sedan en gång skall sätta bo, då tör hon kanske förstå glädjen af att använda egen flit och eget omdöme för att få hemmet smakfullt och trefligt. Kanske är det henne då ej heller så svårt att inse, att det nyinredda lilla hemmet ej behöfver, måhända ej ens kan, vara så öfverlastadt af alla nödvändighets- eller lyxartiklar, som funnos därhemma hos pappa och mamma, där man samlat är efter år, efter råd och lägenhet. På detta sätt och på mångfaldiga andra kan man söka bibringa unga flickor sinne för huslighet, hemtrefnad, ordning och sparsamhet.

Väl vore det, om alla mödrar kunde och ville lägga band på sina döttrars fåfänga. Åtminstone borde man kunna begära, att de ej skulle väcka eller underblåsa den. Men tyvärr inträffar det ofta, att mödrarna alltför tydligt lägga i dagen sitt intresse för vackra kläder, smycken, ja, modesaker af alla slag. Flickor hafva stor naturlig benägenhet för fåfänga, och de märka snart sin mammas svaghet för att vara icke blott väl klädd (därom vore ju endast godt att säga), utan klädd med en elegans, som skall komma henne att öfverglänsa den eller den inom umgängeskretsen. Och ju större flickan blir, dess mera skärpes hennes öga för hvad som »klär» henne och för hvad som är ultramodernt. Det vore en välgärning mot mänskligheten, om någon kunde öfvertyga kvinnovärlden om, att just enkelhet är det mest distinguerade, och att allt prål i klädedräkten likasom all förkonstling i sättet blott bortskymmer personligheten. Äger denna något inre värde, så framlyser det bäst, då det yttre är flärdlöst.

Under ett par tiotal af år har hufvudvikten vid en flickas uppfostran lagts på meddelandet af boklig kunskap. Just nu har emellertid en förändring till det bättre inträdt, i det undervisning i huslig ekonomi börjar anses så nödvändig, att åt densamma inrymts en plats på flickskolans schema. Icke är det meningen, att skolkursen i detta ämne skall utgöra en tillräcklig förberedelse för en blifvande husmoder. Men det har visat sig, att den medför ökad intresse och ökad aktning för hemmets sysslor, som voro nära att blifva alldeles försmädda af våra boksynta kvinnor. Kanske tänker en och annan, att denna sorts uppfostran skall så småningom föra kvinnan tillbaka till den ställning hon innehade i forna dagar, då hon förvisades uteslutande till köket och barnkammaren. Åhnej, därhän går det aldrig; den kvinnliga energien förnekar sig nog ej, då det gäller att bibehålla en mödosamt förvärfvad ställning. Och det är rätt så. Förståndets utveckling får icke försummas, utan allt större vikt måste fästas vid att kvinnan får en så allsidig och grundlig bildning som möjligt. Så mycket större blifva

utsikterna till framtida lycka för henne själf och den krets, inom hvilken hon blifvit satt att verka.

Flickans uppfostran bör ock ha till mål att utveckla till ännu ett annat kall än husmoderns, så att hon icke tilläfventyrs för sin hela framtid blir hänvisad åt andra. Har hon förmåga och lust att inhämta en större grad af bokligt vetande, så må hon sättas i tillfälle därtill. Har hon håg för telegrafistens, lärarinnans eller läkarens yrke, så böra ej föräldrarna hindra henne från att utbildas sig däri, under förevändningen: »Vi önska ha vår dotter hemma», eller: »Hon behöfver ej arbeta för sitt uppehälle». Hur vet du, fader eller moder, att hon ej en gång, då du är borta, kan råka i armod? Om hon kanske en dag står som änka utan stöd i lifvets bittra strider? O, var viss, att den kvinna, som vet sig äga förmåga att sörja för eget och andras lifsuppehälle, hon skall midt i bekymren resa sig och modigt börja kampen mot fattigdom; hon skall ock tacksamt välsigna minnet af fader och moder, som älskade henne så högt, att de uppfostrade henne till att kunna utföra en dugande lifsgärning.

Många mödrar tro, att om blott dottern blir gift med en aktad och ansedd man, så är hennes framtida lycka betryggad. Nej, just då den unga kvinnan ingår äktenskap, skall det visa sig, om hennes uppfostran varit något mer än en förståndets och den praktiska förmågans utveckling; hon skall då i sanning pröfvas, och håller hon icke profvet, då kan äktenskapet skänka henne olycka i stället för lycka. Känslan af ansvar och förpliktelse fordrar man af den, som åtager sig ett viktigt ämbete, skulle det då icke vara nödvändigt att den inskräptes hos en blifvande hustru? Modern åligger det att ingifva sin dotter en ädel, sund tankeriktning och att dana henne till en hjärtegod kvinna med, som det så betecknande heter, *fin*-känsla. En sådan skall kunna finna intresse äfven för andra frågor än dessa: »Hvad skola vi äta? Hvad skola vi dricka? Hvad skola vi kläda oss med?» Hon skall kunna den stora konst, som nu börjar blifva omodern, jag menar *själförsakelse*. Är det icke bristen just på denna kvinnliga dygd, som förorsakar en stor del af vår tids äktenskapsskilsmässor? Den unga hustrun finner det oförenligt med sin värdighet att hålla fast vid hvad hon lofvade, då hon ingick sitt giftermål: att vara sin man en hjälp. Ja, kanske är hon en hjälp i — att fördrifva tiden, att slösa bort penningar o. s. v., i allmänhet taget så länge allt är glädje och »lust». Men kommer »nöden», bekymren, yttre eller inre, då vill hon ej längre vara med. Den moderna *själfhäfvelsen*, d. v. s. sjäfvisheten, förespeglar henne, att hennes personlighet på ett eller annat sätt undertryckes och lider af den stilla, uppoffrande kärleksversamheten i hemmet. Kunna vi ej lära oss inse, att det är alldeles tvärt om? Just själförsakelse är utveckling i den bästa och ädlaste mening. Därför, moder, gif din dotter den lärdomen, att kvinnans stora, viktiga lifsuppgift är att offra sig för andra.

Att lära och leda andra är ett stort och ansvarsfullt värf, och för att rätt kunna göra det, måste vi först uppfostra oss själfva. Det vore ju fullkomligt lönlöst att gifva lärdomar, som vi ej själfva efterleva. En för Iduns läsekrets väl känd författarinna säger så sant:

At skrive, det är nok saa let,
om alt hvad det skal være,
men det at kunne leve ret
og det at kunne bære
den onde som den gode Dag,
ei tale blot, men være;
aa ja, det er en anden Sag
og det, som vi skal lære.

DEN NYUTNÄMNDE JAPANEISKE ENVOYEN I STOCKHOLM M. S. CURINO LÄMNAH HOTELL RYDBERG FÖR ATT BEGIFVA SIG TILL SLOTTET ATT I HÖGTIDLIG AUDIENS ÖFVERLÄMNA SITT KREDITIVBREF TILL H. M:T KONUNGEN. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

Var därför själf enkel, frädlös, måttlig, sparsam, kärleksfull och uppoffrande, och du har därmed utsatt de bästa frön hos dina barn. Led dem också med mild och ändå säker, aldrig tröttnande hand. Kanske skall du få upplefva den dag, då dina söner och döttrar verkligen äro allt hvad du önskade och hoppades, goda, arbetsamma, aktningvärda, lyckliga människor. Kanske ser du omkring dem en skara barn, som, tack vare den uppfostran, hvartill du själf lagt grunden, gifver hopp om att fosterlandet i dem skall få verksamma och goda samhällsmedlemmar. Gläds då, men böj ditt hufvud i ödmjukhet, och tacka Gud, att du fick vara med om att utföra en liten, liten del af det stora arbetet för ditt folks räddning.

KONUNG ALBERT AF SACHSEN.

PÅ DET IDYLLISKT belägna slottet Sibirienort vid Breslau afled för några dagar sedan Sachsens åldrige regent, konung Albert, efter någon tids svårt lidande.

Den nu i sin ålders senhöst afsomnade monarken har i kraft af sin ställning som innehafvare af Sachsens konungatron spelat en bemärkt roll i det nya tyska rikets historia.

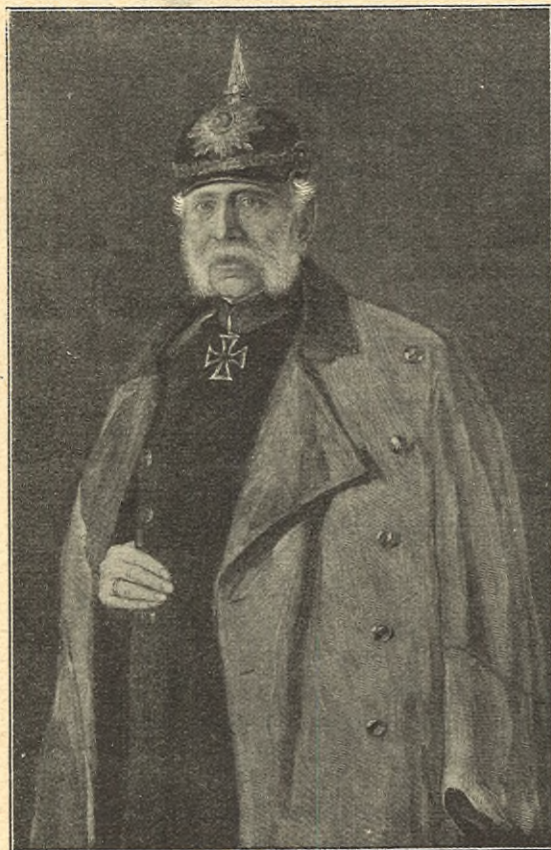
Om någon furste var soldat ut i fingerspetsarne, så var det konung Albert, och hans utmärkta fältherreenskaper gjorde sig redan tidigt gällande. Som ung officer deltog han i det Schleswig-Holsteinska fälttåget mot Danmark år 1849. Vid den stora uppgörelsen mellan Preussen och Österrike stod, som bekant, Sachsen på det senares sida; prins Albert, då kronprins, var högste befälhavaren för den sachsiska arméen. I denna egenskap

deltog han först under Clam-Gallas i striderna vid Münchengrätz och Gitschin; hans deltagande i den afgörande bataljen vid Königgrätz nämnes med erkännande af de tyska krigshistorici. Under fransk-tyska kriget hade han först befälet öfver den sachsiska armékåren, och deltog därvid på ett afgörande sätt i striderna vid Gravelotte; det var sachsarna och preussiska gardet som stormade St. Privat. Sedan erhöill han öfverbefälet öfver den af tre armékårer bildade Maas-arméen, hvilken

utgjorde högra flygeln vid den stora kringgående rörelsen från Metz till Sedan. Han var äfven med vid Paris' cernering och tog genom ett artillerigrepp Mont Avron. Efter kriget utnämndes han till generalfältnarskalk.

Hans femtio-åriga jubileum som officer firades här om året under ofantliga hedersbetygelser, särskildt från kejsar Wilhelm.

År 1873 följde han sin far, konung Johan, på tronen. Han var sedan år 1853 förenad i äktenskap med prinsessan Carola af Vasa; äktenskapet var barnlöst.

DEN NU AFLIDNE KUNG ALBERT AF SACHSEN. EFTER ETT PORTRÄTT AF VILMA PARALAGHY.

På Sachsens tron uppstiger nu hans broder Georg, född den 8 augusti 1832, änklings sedan 1884, hvilken äger manliga afkomlingar.

Nytt kvartal stundar

hvadan ärade kvartals- och halfårsprenumeranter erinras om att nu ofördröjligen förnya prenumerationen!

I JUNGELN. EN HISTORIA FRÅN BIRMA AF JANE GERANDT-CLAINE.

ME MEHT brukade sitta på tröskeln med sin spinnrock; — de hade lärt henne spinna, när hon var liten. Stafva hade hon aldrig lärt, det kunde hvarken hennes mor eller hennes syster eller någon annan kvinna i jungeln, men var det någon, som talade om Buddha eller läste upp en vacker vers, satt hon länge och grundade öfver hvad hon hört. Hon ville liksom icke släppa en tanke, innan hon helt och hållet gjort den till sin egendom. Det var inte för intet hon hette Me Meht. Me Meht är ett vackert namn. Det betyder Fröken Hängifvenhet.

Någonting ömmare än hon fanns inte på jorden, sade hennes mor och syster och de kände henne bäst. Hon var liksom litet rädd för främmande och det är mycket illa för en flicka. En flicka skall väl kunna taga sig fram här i världen och förtjäna sitt uppehälle på annat sätt än genom att sitta och spinna.

Det blir ingen rik på, det visste hennes syster, Mah Hla Ohn, och det fanns icke en människa, som hade så mycket att sträfva med som hon i hela byn, men det gjorde ingenting. Från morgon till kväll var hon vid ett så strålande lynne, att det var en ren fröjd bara att få se henne, fast hon hvarken var så ung eller så bra ut längre. Sedan sitt sextonde år hade hon varit gift med den lataste man, som fanns i jungeln, och födt honom och klädt honom och sett om hus och barn och bod och föräldrar till på köpet. Hon hade öppnat ett klädstand och reste själf till Rangoon och förnyade sitt lager hos de damer, som handlade med sidentyger i basaren, och vid sådana tillfällen beklagade hon många gånger, att hon icke kunde få den ringaste hjälp af Me Meht. Me Meht förstod sig icke på att sköta boden. Att hon aldrig hade något att säga till unga män var tokigt nog i och för sig, men att hon tappade målet inför personer af sitt eget kön var värre.

Antingen de köpte något eller inte, voro alla hennes kunder så vänliga och glada att Mah Hla Ohn inte visste, hur väl hon ville dem, och om hon inte haft sin man, som aldrig gjorde annat än pratade så lång dagen var, skulle de väl fått lämna klädstandet utan att ha öppnat munnen, när hon var i Rangoon. Far och mor hennes voro gamla och dåsiga, så det var ingenting att säga om dem, men Me

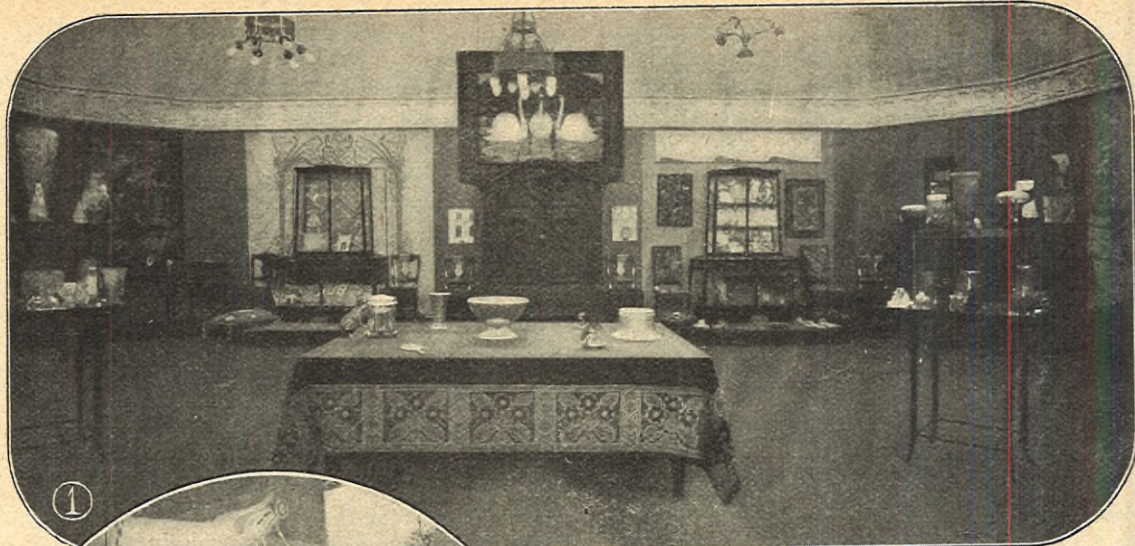

GEORG I, DEN NYE KONUNGEN AF SACHSEN.

Meht, som skulle varit hennes högra hand, stod bara och molteg i ett hörn och såg ut som om hon ville försvinna under jorden, när man skämtade med henne och frågade, hur det stod till med kärleken. Stackare — hon brydde sig visst om kärlek, hon! Såg hon en vacker blomma, var hon så långt ifrån att pryda sig själf att hon icke gaf sig någon ro, förr än hon kom upp i pagoden och fick lägga henne framför bilden af den Högt Upplyste. Ingen kunde klandra henne för det, det kunde man ju inte, men hon var så innerligt täck, då hon någongång stack en blomklase i håret.

Ja — Mah Hla Ohn var inte den enda, som såg det. Byns unga gossar hade nog ögon i hufvudet, de med. Och det föll sig inte bättre än att den störste dagdrifvaren ibland dem alla blef blixt kär i Me Meht en vacker dag. Sådant händer. Hur det kom sig visste han inte själf. Han blef bara latare än han någonsin varit förr och låg och såg upp i himmelen eller in i jungeln och tänkte på henne i stället för att taga sina händer till arbete, fast han var så stark som en ung buffel. Också hette han Mung Than — Junker Stark — och namnet passade nog, det var inte fråga om det; en kraftigare gosse kunde man aldrig få se, men den kraften låg i träde.

Så ofta Me Meht gick till pagoden inemot regntidens slut det år Mung Than blifvit förälskad, stod ynglingen och vändt på henne och han hade hittat på ett sätt att få den lilla att stanna och lyssna

rade hans föräldrar, »men det är ingenting med Me Meht heller. Inte skulle hon kunna öppna en bod och sköta affärerna och sörja för huset som andra gifta kvinnor. Hvert skulle det ta vägen? Vår son, som inte gjort ett skapande grand i hela sitt lif, och den där flickungen, som är så blyg, att hon springer bara hon ser folk!... Åhnej, annat virke får det nog vara, om det skall bli fråga om giftermål. En kvinna skall väl vara modig. En kvinna skall väl kunna sörja för man och barn.»

Ingen kunde säga annat än att det var mycket klokt taladt, man måste ju ge Mung Thans far och mor rätt, och innan man skildes åt, blef det uppgjort, att ynglingen skulle lämna jungeln för någon tid. Det var ju inte så godt att veta — kanhända kunde det bli folk af honom på något annat ställe. Och när han lärt sig arbeta — om han nu verkligen kunde komma så långt att han någonsin lärde sig det — stod det honom fritt att vända tillbaka och gifta sig med Me Meht, men hur framtiden än skulle gestalta sig, ville hvarken ynglingen eller flickans föräldrar förmena de stackars barnen att råkas än en gång och utbyta de löften om ömsesidig, orubblig trohet, som ungt folk sätter lit till och har en sådan glädje af i den första älskogens tid.

När det blifvit natt och månsken, fick Me Meht stå ensam ute på verandan och vänta den utkorade som om han varit en friare, hvilken alla gillat. Och hennes far och mor sutto bakom dörren som det är brukligt i dylika fall, så att intet annat än de mest höfviska ord skulle kunna växlas emellan de båda unga.

Flickebarnet fick tårar i ögonen, då hon såg den yngling hon älskade: »Ja, lämna oss,» sade hon, »lämna oss, men ett vill jag säga dig. Jag skall vänta dig af allt mitt hjärta. Jag skall inte tänka på någonting annat än det ögonblick, då du kommer tillbaka till jungeln och sätter din fot öfver tröskeln här.»

»O, min allra käraste,» sade ynglingen, »du skall inte vänta länge. Innan riset grönskar, kommer jag och hämtar dig, och till dess skall jag inte se annat än dina ljufva ögon, men tänk på mig, tänk på mig. Ju mer du tänker, ju fortare kommer jag. Sådan är kärleken, Me Meht.»

»Ja, sådan är kärleken,» hviskade hon, när hon somnade om kvällen. Morgon och afton gingo dessa ord öfver hennes läppar. Den torra årstiden kom och led mot sitt slut och regntiden var inne. Ju häftigare störtkurarne föllo, ju klarare log hon. Hon räknade dagar och veckor, hon räknade månaderna. Risfälten grönskade och den efterlängtdade kom icke. Man bärgade skörden, men ingen Mung Than syntes till. Då de satte eld på stubbåkern för att göda jorden och Me Meht såg lågan krypa

1 O. 3. DEN SVENSKA AFDELNINGEN PÅ UTSTÄLLNINGEN AF MODERN DEKORATIV KONST I TURIN.
2. KUNG VICTOR EMANUEL BESÖKER UTSTÄLLNINGEN. (Se Dagskrönikan!)

till hvad han sade. Han talade på vers och den han talade till, tyckte att han fann så vackra bilder:

»O, Me Meht,
Me Meht,
Som natten faller öfver jungeln
Faller det tunga, svarta håret ned öfver din barm.»

Att han älskade hennes hår hade hon hört många gånger, och en morgon sade han, att han älskade henne själf och frågade, när hon ville, att de skulle gifta sig.

Hade hon blott behöft lyssna till rösten från sitt eget hjärta, skulle hon svarat: »I dag, Mung Than, i dag,» ty han hade blifvit henne

mycket kär, och det tycktes henne, att det icke fanns fler människor än han och hon i världen, men de voro så unga och bäge ägde de föräldrar. Det är icke blott kärleken, det är föräldrar, fränder och vänner, som afgöra ett giftermål.

Och hans och hennes släkt råkades och öfverlade. Å ingendera sidan såg det hoppfullt ut för Me Meht och Mung Than.

»Pojken är en stor lätting,» sade flickans mor och far. »Skulle han någonsin lägga två strån kors, om han visste att det kunde inbringa en vitten?»

»Nej, vi äro mycket ledsna för honom,» sva-

öfver marken, tryckte hon båda händerna emot sitt bröst. I hennes öga brann en orolig feber: »Hvar är min älskade?» undrade hon.

När hennes barndomsvänner gingo förbi och stannade och pratade och logo, glada åt allt och ingenting som flickor bruka vara, svarade hon så godt som icke ett ord. Hon hade blifvit mager och affallen, hon arbetade visst för mycket, spinnrockshjulet gick utan rast och ro.

»Barn, bry dig inte om att jakta så där,» log hennes syster. »Då jag var ung, sökte jag upp andra unga flickor och vi visste ingenting roligare än att var tillsammans. Vi skattade — o, hvad vi skattade och hvad vi höllo af hvarandra! Vi ha alltid förblifvit vänner, du har inga vänner, du.»

»Nej,» sade Me Meht, när hon sade något; oftast satt hon tyst, men systemen tyckte icke om detta sätt hos en ung flicka. Unga flickor skola hålla tillsammans och mötas i en vänskap, som varar lifvet ut. Hvar skulle en kvinna finna stöd och hjälp i världens alla vedermödor? Sannerligen icke hos mannen, den älskvärde slarfvern, som var belåten bara han fick gå omkring och prata och smutta på palmvin och som man ändå inte kunde låta bli att hålla af och skämma bort och göra galenskap för.

»Se på andra flickor,» fortfor Mah Hla Ohn. »Det skulle bara fattas att man gjorde sig onödiga bekymmer, medan man är ung. En flicka skall väl kunna reda sig och ställa så till att hon får det bra här i världen. Du hänger läpp — hvarför gör du det?»

Me Meht svarade ingenting, det var så sällan hon hade ett svar till hands, men i sådana ögonblick hatade hon sig själf. Om Mung Than varit älskad af en annan flicka, skulle denna andra nog vetat att hålla honom kvar.

»Jag lät honom gå,» tänkte hon. »O, jag eländiga, jag svaga» — — — Om andra flickor stött på motstånd och sett den älskade färdig att gifva vika, skulle de sagt: »Du vacklar — hvarför vacklar du? Låt oss rymma, låt oss bo i jungeln. Du säger att du älskar mig. Är det lika sant som att jag älskar dig, skall månen skina af glädje och strö det hvitaste silfver på vår väg. Så rik blir ensamheten, så klar blir natten och bambusnåren gömma mig och min älskade, min älskade och mig.»

Andra flickor ha icke mycket tålmod. De le och sätta blommor i sitt hår och linda de ljufvaste ord omkring sitt hjärtas älskog. Den älskogen är stark. Den älskogen är modig. En mor kan ge vika, en far kan ge vika — hur mycket mer en yngling, som står och betänker sig! Fastare än lianen slingrar sig kring jungelsnåren, slingrar hennes vilja sig kring hans.

Andra flickor ha sett månen tändas och slockna öfver nätter af härlighet, då den älskade vandrade vid deras sida med pannan blek af ljus, och när det blef morgon, hände det att deras föräldrar och den älskades föräldrar hade ångrat sig och gingo och sökte dem och funno deras gömställe och skattade och gråto och

sade, att de genast ville ställa till bröllop. Och de djärfva, som först tänkt på flykt, voro stoltare än drottningar i det ögonblicket, stolta öfver sin lycka och allt, hvad den älskade nu hade att tacka dem för.

Det var mod, men något sådant hade stått Me Meht fjärran. Fjärran var glädjen, fjärranden utvalde. Kanhända att flickor i den stora staden Rangoon sökt vinna hans hjärta. De äro så farliga, de ha en sådan förmåga att tjusa. Hur skulle en flicka i jungeln kunna täfla med dem?

Som hon satt och spann, glömde hon ofta hvad hon hade för händer och såg ut öfver risfältet. Tidals voro de ljusgröna, tidals svartbrända af torka, men inne i det lilla huset var allt sig likt. »Min älskade,» tänkte hon, »älskade, hvar är du? O, att dina fötter blott kände den väg, som för till jungeln, och att dina tankar mötte Me Mehts tankar. O, att du kunde se den sorg, som skymmer hennes blick, och känna de fjättrar, som binda henne vid tröskeln. Tunga, tunga äro de. Älskade, det är dagar af saknad och de dagarna blefvo månader och år.»

»Jag reser mig upp och vill gå,» sade hon ibland i sitt sinne, »men mina fötter låda vid golfvet. Jag vill luta mig ned och lyssna — vet du hvad jag hör? Jag hör suckar. Stanna, stanna här, säga de. Vi ha dig i vårt våld. Vi tala om din älskade och din sorg öfver honom. Det ha vi gjort i månader och år.»

Många tänkte: Hvarför skaffar den vackra Me Meht sig ingen beundrare? — Trots sin alltför stora magerhet var hon nämligen vacker. Hon hade ju sitt långa, tunga hår och hennes ögon sade så mycket, utan att någonsin tala till unga män af hennes egen ålder. De flesta hade glömt Mung Than. Hans föräldrar hade dött och folk undrade, om det flickebarn, som han tyckte om innan han lämnade jungeln, icke ämnade bege sig till Rangoon och bli nunna. Det fanns intet kvinnokloster i byn — kvinnorna hade annat att göra än att gå omkring och tigga ris därborta.

Alla trodde att Me Meht skulle sluta med att låta raka sitt hufvud och taga den gulhvita dräkten. Hon var så from. Hvarje torsdag gick hon upp till pagoden och offrade ett vaxljus i form af en liten råtta, som seden bjuder en att göra, när man kommit till världen på denna dag, och ingen kunde prisa den Välsignade så länge och så ifrigt som hon eller lägga vackrare blommor vid hans fötter. Ofta såg det ut som om hon gråtit, och då hon steg ned för trappan, måste hon flere gånger stå stilla och hämta andan. Under fastetidens långa månader åt hon nästan intet och blef så genomskinlig, att hennes mor lät hämta en klok gumma, hvilken en gång i världen varit besatt af en n a t*, och bad henne säga, hvad det var åt flickungen.

»Mig fattas ingenting,» mumlade Me Meht, men den kloka grep henne om armen och stirrade henne i ansiktet och sade, att hon kommit ut för någon förtrollning och knöt sju knutar på ett snöre, som hon snott ihop af sju snodder, och läste öfver det och hängde det om flickans hals och försäkrade föräldrarna, att n a t en sagt att det skulle hjälpa med tiden.

När modern hörde det, blef hon mycket glad och hela familjen var vid godt hopp, men redan följande dag fick Me Meht en svår feber, och då den kloka kom tillbaka, hällde hon så mycket »magiskt vatten» öfver henne, att flickebarnt skakades af frossbryningar och svimmade.

Väl sökte de kalla henne till sans igen, men det var säkerligen en olycka, ty man skall aldrig väcka den, som sofver. Det något, som kallas fjärilsjaget och som är ute och flyger i drömmen, hittar ju icke alltid tillbaka till

kroppen igen, om man inte väntar tills det återvänder af egen ingivelse, och hvad som stod öfver allt tvifvel var, att flickan aldrig blef riktigt klok efter den stunden. Ibland reste hon sig upp på bastmattan och sade, att döden icke hade någonting med henne att skaffa ännu — hon var icke på långt när färdig att uppgå i nya lifsformer. Och i det hon talade så, stirrade hon framför sig med heta ögon. »Hör,» hviskade hon, »hör... Är det ingen, som hör suckarna? Det finns så många suckar härinne. De ha mig i sitt våld. De hålla mig kvar. Jag kommer inte härifrån. Hela min kropp låder vid jorden.»

I vanliga fall skulle man förstås skattat åt henne, nu var det för sorgligt, men hjälpen var icke långt borta. Döden är alltid att hälsa som en befriare, närhelst och till hvem han kommer, och modern var den enda, som grät litet i första ögonblicket, den morgon det blef dem klart att Me Meht hade upphört att lefva. Eljes voro familjens alla medlemmar vid glädt mod och tänkte bara på att ordna till begrafningen. Man befann sig i årets hetaste månad och fadern gick genast ut och sökte upp bräder och hamrade och spikade; det dugde icke att förhåla tiden.

Allt var färdigt tidigt på eftermiddagen, och den kloka gumman och allt folk, som fanns i grannskapet, anlände glada och nytra för att vara med om jordfästningen, men då man skulle lyfta upp liket från bastmattan, inträffade något underligt — mattan följde med. Hvad var att göra? Den dödas far tog sin gamla d a h*, som han icke begagnat på mången god dag och som rostet i skidan, och när han väl hvässt eggen, skar han bort mattkanterna kring den aflidnas rygg och lade henne i kistan. Så till vida var allt godt och väl, men då han ville lyfta själfva kistan, stodo ögonen stela i hufvudet på honom och på alla de andra med för öfrigt — hon var som fastnitad vid golfvet.

»Kom, godt folk, kom, det är trollyt,» skrek gumman, som varit besatt af en n a t. »Jag sa' ju att hon var förtrollad.»

Med Mah Hla Ohn och hennes barn i spetsen sprang hela sällskapet på dörren och tvärs igenom byn, och det var icke långt ifrån att flocken törnat emot en vagn, förspänd med bufflar. Åtminstone var kusken så förskrämd, att han höll på att tappa tömmarna, men vid hans sida satt en ung man, som ryckte honom i armen och ropade: »Se upp, du! Hvad står på? Är folk från vettet här hemma?»

Flocken bara sprang och sprang, men en gammal gubbe hade råkat bli efter, och i det han såg upp, veko sig knäna under honom: »Mor, mor,»** utbrast han, »det är ju Mung Than! Har du också kommit ut för trollyt, pojke?»

»Hvad pratar du för slag, gamling?» skattade ynglingen; — han hade ett spliternytt sidenstycke kring höfterna, en fin d a h i silfverskida och stora vackra guldringar i öronen. »Man kan väl bli förständig en gång, h o w d o y o u d o? Här sitter en som skall gå och hälsa på en vacker flicka. Har du sett henne — Me Meht, du vet, Me Meht med det långa håret?»

»Åh, mor, mor,» jämrade gubben på nytt, »Me Meht, stackare, ligger i sin kista.»

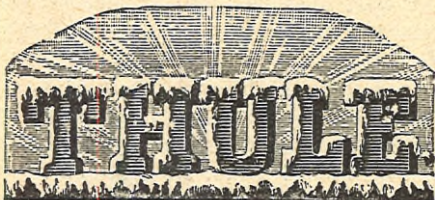
»Ha de begrafat henne?» ropade han, som satt bredvid kusken, och i detsamma började den gamle att springa, så fort benen ville bära honom. »Gå och titta,» skrek han, »titta efter själf!» — Flocken höll på att rusa in i jungeln.

Ynglingen hoppade ned från vagnen. Det hade lidit långt ut på eftermiddagen; solen höll på att sjunka, och när han kom fram till Me

* Birmanskt vapen.

** Ytterst vanligt utrop bland birmaner.

Lifförsäkrings-Aktiebolaget

STOCKHOLM.

1901: Utdelningen till aktieägare: kr. 30,000:—

” De liförsäkrades vinst:..... ” 501,516:—

eller mer än 16 gånger utdeln. till aktieägare.

Ny liförsäkringssumma under 1901:
kronor 15,076,984 kronor.

* Buddhistiskt andeväsen.

Mehts hus, var det nästan skumt, men det satt någon och spann vid tröskeln. Det var den älskade.

»O, Me Meht,» utbrast han. »Me Meht, jag hörde att du var död.»

Hon såg icke upp och upphörde icke att spinna: »Du skulle ju komma och hämta mig,» sade hon blott.

»Nu är jag här,» var allt hvad han kunde få öfver sina läppar och hon nickade:

»Ja, nu kan du gifta dig med mig, Mung Than.»

Han visste icke hvad han skulle säga. Hon sporde icke: »Hvar har du varit?» Och icke heller frågade hon: »Hvarför har du dröjt så länge?» Hon satt så stilla och spann, och då han ville betrakta hennes ansikte, måste han se bort. Hennes långa hår flöt öfver skulderna; det var svartare än en natt.

»Det begynner bli sent,» yttrade han omsider. »Jag tror jag får gå min väg.»

Då log hon: »Åhnej, nej, gå inte än. Stanna ett par minuter.»

Minuterna gå fort och han hade stått där en lång stund, då han återtog: »Me Meht, det blir så mörkt. Jag måste lämna dig.»

»Lämna mig inte,» bad hon. »Skänk mig ännu ett ögonblick. Ett enda litet ögonblick för veckor, månader och år af mitt lif.»

Då hon talade så, blef han rädd: »Jag tapade min d a h,» sade han. »Den föll igenom en springa i golvet här. Jag är tvungen att gå och söka upp den.»

»Det skall jag göra,» afbröt hon, och han såg henne resa sig upp och gå. När hon var borta, hoppade han ned från verandan och begynte springa, men flickan hade sett det. Hon tog sin likkista på ryggen och sprang efter honom, och han hörde hennes röst tätt vid sitt öra: »O, kom, Mung Than, o, kom till jungeln. Där ska' vi söka ett gömställe, du och jag.»

»Du och jag,» tänkte han, »du och jag?... Men jag är inte död, jag lever.»

I det samma kände han någonting tungt falla öfver sitt hufvud, men han skakade det från axlarna och sprang och sprang. »Var det hennes kista?» undrade han. »Kan en kista vara så tung? Det fanns ju ingenting i den.»

Ingenting, ingenting... Ja, han trodde så. Hur många är det som veta hvad saknaden väger.

MIN HERRE.

EN FÅGEL sitter fången i mitt bröst, det tynger och det tränger uti sidan. Likt Rachel gråter han och tar ej tröst, så dag som natt han stör mig med sin kvidan.

Jag talar strängt till honom, talar mildt, gör allt uti min makt, att vi må samsas. Men hvarje ord på honom är förspilldt: ej kvåsas kan han, icke heller tåmjas.

Han talar jämt och samt om Sikelö, han vill dit bort, där Medelhafvet blånar. Han kan ej trifvas, han, vid Östersjö, till sommarvågor dag och natt han trånar,

där »fästet lyser på en Edens ängd, där doft utaf orange i vinden blandas, där hvarje fläkt är af berusning mängd, där själfva luften idel ömhet andas.»

O, säg ej mer! Nämn ej de vågor blå, som slå så mildt emot den väna stranden! Nämn ej hur lunderna i andakt stå, när månens helgonlampa lyser landen!

Han tystnar ej. Tvärtom jag märker väl, att han med åren klagat ständigt värre. Hans starka sång, den gör mig till hans träl. Den stackars vilsna fågeln är min herre.

Försätligt minner han om forna dar, då lifvet var en fest på lyckans höjder. Han hvissar om två milda ögons par, som gömma i sitt djup all lifvets fröjder.

Han sjunger om den fjärran fagra ö, och ofärd, känner jag, bor sången nära. Han sjunger, sjunger, och jag måste dö, ty vingarne ej mer dit bort mig bära.

HILDUR EKSTRÖM.

Kvartals- och halfårsprenumeranter

torde godhetsfullt beakta, att ny prenumeration nu omedelbart måste verkställas, på det att tidningen utan afbrott i expeditionen ordentligt må kunna komma dem till handa.

BRUKSKONTORET VID SÖDERFORS.

VID SÖDERFORS.

UTAN AFSIKT att, af hvad jag under ett besök hos vänner vid Söderfors skulle se och inhämta, göra någon framställning afsedd för tryck, kom jag till det gamla bruket med detta namn, bekant för bland annat dess härliga belägenhet på ön, kring hvilken Dal elfven sträcker tvänne armar, och om hvilken Böttiger i sin dikt »Söderfors» sjungit, att — »den brudskön står i klädning grön.» — Gäller detta sommartid, torde emellertid knappt nejdén vara mindre fager fast på annat sätt i vinterdräkt. Elfven, som brutit med skum och dån från fjället fram, samlar sig ofvan Jörtsön, den milslånga ö, på hvilken bruket är beläget, till ett bredt sel, en utvidgning af sin vattenyta, och störtar därifrån mäktig och larmande utför fallen, bildande en fors, Söderforsen, hvilken delvis tämd, bunden och ledd till sitt lopp, lämnar kraft till den storartade verksamhet inom järnhandterings område, som bedrivs vid bruket. — Genom vänligt

tillmötesgående lyckades jag få tillgång till goda belysande bilder därifrån, visande den storslagna, men äfven på sina ställen täcka natur, som utgör ram för ett kraftigt nutidsarbete på sekelgammal grund. Att skrifva litet därom föll af sig själf, och så med Iduns medgifvande blef det text till bilderna för dess spalter.

Söderfors bruk räknar, som torde af det sagda framgått, gamla anor. Det är i själfva verket ett af de äldre i Sverige, i det dess första privilegier utfärdades 1767, då bergmästaren Depken, sedan adlad under namn af Ankarström, på befallning af konung Carl den elfte, den store rikshushållaren, som visste tillvarataga så väl sitt lands som personliga krafter, fick upplåtelse af vattenrätten i Söderforsen samt tillstånd att drifva ankarsmide på Jörtsön. Nya privilegier tillförde efter hand bruket ökade rättigheter; stångjärns- och grofsmide tillkommo, valsverk, gjuterier, mekanisk verkstad o. s. v. inrättades; på senaste år är en elektrisk kraftstation för belysnings- och andra ändamål anlagd, bruket har genomgått en storartad utveckling och är nu att räkna bland de främsta och mest betydande af detta slag i landet.

Under sin långa fortvaro har Söderfors bruk gifvetvis gått genom många händer. Bland ägare efter grundläggarens tid kan nämnas flere medlemmar af släkten Grill. Den första innehafvaren med detta namn tillträdde bruksegendomen vid midten af sjuttonhundratalet, hvarefter den öfvergick till hans son, Adolf Ulrick Grill, som gjort sig högt förtjänt om egendomens utveckling och förskönande. Det samma gäller äfven hans maka, Anna Johanna Grill den yngre, som hon kallas till skillnad från svärmötern, med hvilken hon har lika namn. På tillskyndan af den yngre fru Grill tillkom bland annat den härliga, verkliga riksberömda parken vid Söderfors, för att i en tid af nöd där lämna tillfälle till arbetsförtjänst åt den fattiga befolkningen i den närbelägna Hedesunda socken; hvarefter parken också kallas »Hedesunda brödkaka», ett namn, lika hedrande, synes det mig, för anläggningen som för den, hvarigenom den tillkommit. Det är att hoppas, att parken länge måtte få kvarstå till glädje för omgivning och som minne af en ädel vilja.

En vandring genom Söderfors bruksområde erbjuder mycket af intresse. Från själfva herrgården, som med tillhörande byggnader ligger något för sig, kommer man in i bruksstaden, där gatorna sträcka sig regelrätt, kantade, där ej verkstäder resa sig, af egendomliga små, låga hus, rappade öfver grof timmerfogning och med höga skorstenar uppskjutande från taken, hvilka likt hufvar trycka ned de små byggnaderna därunder. Det är brukets äldsta arbetarbostäder, uppförda, skulle jag tro, vid en tidpunkt något senare än för dess anläggande, och af en makalös stämmingsfull verkan, som ger karaktär åt hela bruket. Våra förfäder förstodo onekligen att bygga så, att hvad som framstod tedde sig väl för ögat; hvad anordningarna för öfrigt beträffar, motsvarade de mähända icke alltid våra stränga begrepp om hälsovård. Så brukade man fordom i de små stugorna vid Söderfors, onekligen tillgodoseende bekvämligheten, genom en liten lucka i golvet vid spisen aflägsna slask och afskräde från hushållningen.

De bostäder, som numera uppföras för arbetarne vid bruket, te sig gifvetvis annorlunda. Höga och rymliga, bilda de små grupper af samhällen, som här och där ligga kringströdda på bruksområdet.

Tittar man in i någon af stugorna, finner man det i allmänhet fint och putsadt, hvilket nog ej

FORSEN OCH BRUKET.

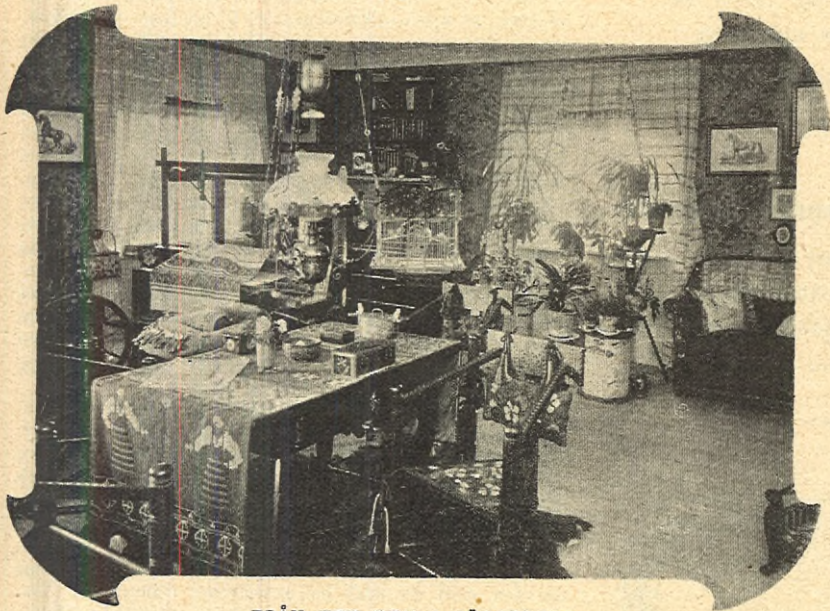
alltid är lätt att hålla på grund af mannens verksamhet, synnerligast om hans arbetsskift är förlagdt till natten, så att han måste hvila i hemmet om dagen. Kvinnorna sysselsätta sig, utom med hushållsbestyren, något med väfning, dock af allra enklaste slag, särskildt lär tillverknin-gen af trasmattor drifvas med en ned-ärfd förkärlek, som säges öfvergått till tradition inom bruket. Från ett hem vid Söderfors, hvarest däremot hemslöjden utfövas på ett verkligt konstnärligt sätt, och hvilket genom sitt föredöme ej torde vara utan inflytande på omgifnin-gen, har Idun äfven velat gifva en bild. På knypeldynan kunna vi tänka oss en bred, härlig spets med gammalt Vad-stenamönster, afsedd att jämte tillhö-rande klädsel ges som altarduk till Sö-derfors kyrka, och öfver bordet i rum-mets midt böjde sig en dag konstfö-rständiga hufvuden vid arbetet att med uppslag från ett kyrkgolf i Suecia anti-qua göra förslag till ett mönster att väfvas i gobelin till bönpall framför altaret. Förslaget omfattade tvänne hvar-andra korsande palmblad med ett däri inflätadt S., enkelt och lätt utförbart. — En fråga ställer sig osökt fram — kun-

GRUPP AF ARBETARE VID SÖDERFORS.

stå härdarna vid bruket icke kalla. Arbetet i verk-städerna gör sig för en icke fackman bäst, då mörker råder utanför. Då lyser skenet lockande från fönsterraderna, då teckna sig klart arbetets söner därinnanför, sotiga, kraftiga gestalter, som med lätt och säkert handlag handtera det glödande järnet, som än vandrar fram och åter sträckt och förtunnadt ge-nom valsverkens maskiner, än hamras och smides till olika föremål, som vandra ut i marknaden eller sändas till utställ-ningar och öfver allt föra Söderfors bruks runor med den äran. Grannast för ögat ter sig helt säkert en gjutning i martin-verket. Då strömmar under tusende gnist-ors fall likt ett ståtligt fyrverkeri den glödande metallmassan från ugnen ned i den s. k. grytan därunder, hvilken se-dan lätt och behändigt ledd af elektrisk kraft föres fram öfver formarna och un-der liknande skådespel tömmer sitt inne-håll i dem.

I det rastlösa arbetet vid Söderfors händer det någon gång, en på en mans-ålder, kanske ännu sällsyntare, att ett ofrivilligt uppehåll måste göras, därför att den kraft, som drifver verken, plöts-ligt tager slut. Vid inträffad kyla,

FRÅN ETT HEM I SÖDERFORS.

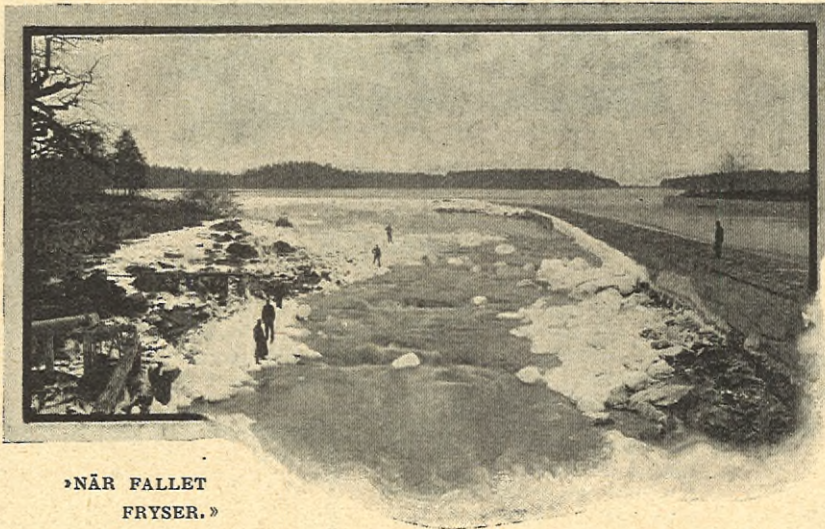
I BRUKSBODEN.

de ej i allmänhet något mer göras af enskilda, än hvad nu sker, till våra kyrkors prydnad? Särskildt på lan-det förete de stundom en torftighet, som nästan närmar sig anskrämlighet. Det borde vara en hederssak, som kvinnorna skulle åtaga sig, att hem-socknens kyrka kunde smyckas med vackra och — ej mindre väsentligt — lämplig textil skrud.

Söderfors kyrka ter sig i arkitek-toniskt hänseende ganska tilltalande. Den är uppförd omkring 1790 i tidens smak. Öfver dess inre hvälfver sig ett präktigt tunnvalf, yttertaket är brutet och tornet har lanternin, från hvilken en vidsträckt utsikt erbjuder sig öfver trakten.

Kyrkan utgör ena ändpunkten för bruksstadens storgata, hotellet är den andra. Framför detta utbreder sig ett ansenligt torg. Där stå kolbönders och andra körandes skjutsar, medan de själfva göra upp sitt mellanhafvande med bruket på kontoret eller företaga uppköp i bruksbodarna, af hvilka i den ena tillhandahållas viktualievaror, belysningsämnen, bohagsting o. s. v., i den andra tyger, sybehör, kläder, hattar m. m.; ända till fem hundra af sistnämnda slaget kunna iordningställas om vårarna för att komma det kvinnliga Söderfors klädsamt till godo. Denna siffra är nästan den enda jag minns som belysande för omsättnin-gen vid bruket, men den liksom öfriga visade att denna var högst betydande.

Medan vi vandrat omkring på Söderfors, har dagen emellertid börjat lida mot afton. Skymningen börjar falla, medan luften får en egen-domlig blå ton, som småningom mörknar. Då tändas öfver bruksstadens elektriska lamporna, men ofvan dessa och med annat sken lågar mas-ugnsflamman, underbar och sättande fantasien i rörelse, där den brinner natt och dag år ut och år in likt ett tecken i skyn, att så länge det sker

»NÄR FALLET FRYSER.»

på grund af några säregna omstän-digheter, möjligen uppkommen upp-dämning af vattnet ofvan fallen, hän-der det nämligen, att detta slutar rin-na, forsen bottenfryser, fallen blifva gångbara och, höljda af stelnadt skum, som frusit på vågtopparna, förete de en högst egendomlig anblick, liksom det för örat, vant vid forsens stän-diga brus, är af underlig verkan, när den plötsligt tystnar. Sista gången detta naturfenomen inträffade var år 1900, vid hvilket tillfälle den fotografi däraf, som finnes återgifven i Idun, är tagen, dock först sedan vattnet efter någon timme börjat återtaga sitt lopp.

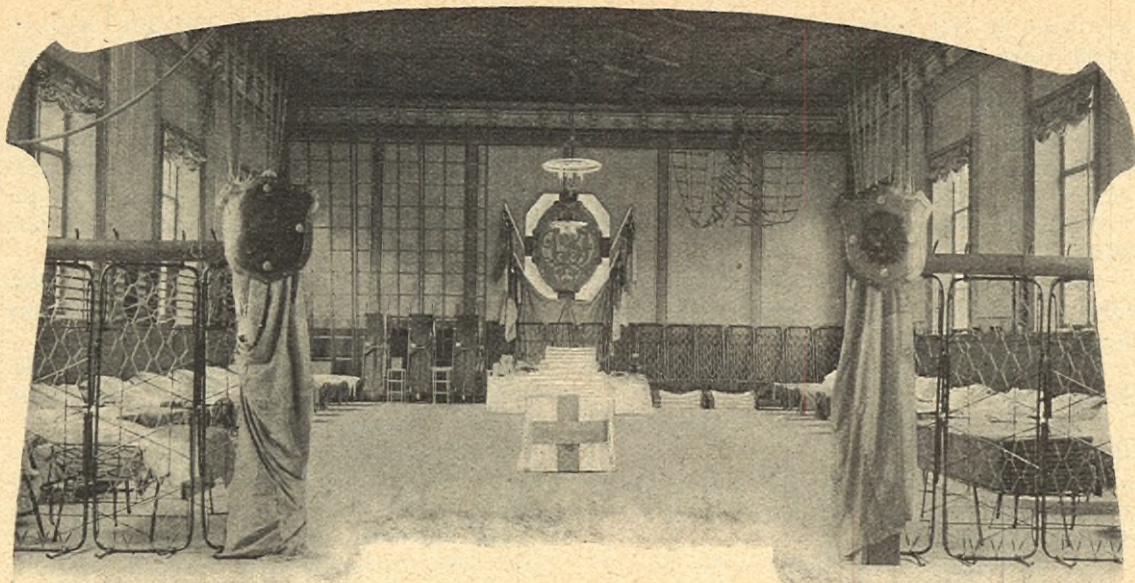
Om Söderfors bruk samt olika an-ordningar därstädes för t. ex. under-visning, hem för orkeslösa, förenings-rum för arbetare o. s. v. skulle ännu kunna vara mycket att säga, men utrymmet har endast tillåtit att gifva spridda bilder och intryck af dess här-liga belägenhet och den storartade verksamhet, hvarmed det häfdar sin rangplats bland liknande industriella verk. Sättet för dess förvaltning har för några tiotal år sedan omda-nats. Bruksegendomen äges numera af ett bolag, hvars flesta delägare dock härstamma från den första innehafvaren med namnet Grill, och en ätt-ling af denna släkt, brukspatronen och medlem-men af riksdagens första kammare m. m. P. G. Tamm är för närvarande brukets verksamme och driftige disponent.

HANNA WIJNBLADH.

BRUKSGATAN MED KYRKAN I FONDEN.

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄ TA MODEBLAD ÄR IDUNS MODETIDNING, som för helt år kostar endast 5 kr. för planschupplagan, 3 kr. för den van-liga upplagan.

FRÅN DROTNING SOFIAS FÖRENINGIS UTSTÄLLNING I LINKÖPING.

DROTNING SOFIAS FÖRENINGIS UTSTÄLLNING I LINKÖPING.

HVAD DENNA fosterländska förening under sin jämförelsevis korta tillvaro mäktat åstadkomma, har på ett utmärkt sätt ådagalagts genom den vackra utställning, som, anordnad af understyrelsen inom andra området, nyligen ägt rum i Linköping i Högre allmänna läroverkets gymnastiksal.

Stora skaror besökande ur skilda samhällsklasser tillströmmade från alla håll, och ägnades deras uppmärksamhet allra först åt en utanför gymnastiklokalen stående sjuktransportvagn. Införskriften från Tyskland, är denna vagn afsedd till modell för flere dylika, hvilka på föreningens bekostnad skola tillverkas i Sverige, dock rymmande flere sårade än denna modellvagn.

Vid inträdet i den enkelt och värdigt dekorerade gymnastiksalen, betogs man ovillkorligt af en djupt allvarlig känsla. Åsynen af de 24 bäddade sängarne, sjukbårarne m. m. verkade som då man beträde en sjukal. Endast lidandets offer fattades — och den sorgliga tafan hade varit fullständig.

Förutom de 24 bäddarne funnos ytterligare 26 sängar, dekorativt uppställda, såsom af bilden framgår, alltså inalles 50 sängar; fullständig uppsättning af madrasser (liksom sängarne försedda med handtag, för att äfven kunna användas som sjukbårar), 4 par lakan till hvarje säng, fullständig utredning sjukhuskläder för 50 patienter, linnedräkter för läkarne, en fullständig sats förbandsartiklar från instrumentmakaren Werner, stickade ylletröjor, ullstrumpor m. m. och ett helt batteri trefliga, mörkblå sjuk skor och tofflor.

I fonden af salen, under det stora af flaggor, omgifna föreningstecknet, stod ett sinnrikt inrättadt operationsbord, som med lätthet söndertages och åter hopsättes. I dess närhet hade man placerat det intressanta instrumentbordet med alla för olika operationer nödiga instrument, samtliga af A. Stilles tillverkning. Här ibland märktes i främsta rummet en synnerligen rikhaltig och välgjord instrumentlåda, bindtyg för läkare och underbefäl, obduktionsbestick, steriliseringsapparat, m. fl. vid ett sjukhus nödiga apparater.

Denna samling väckte särskild, fullt berättigad uppmärksamhet, och trängseln omkring densamma var alltid stor. Vållvilliga föreningsmedlemmar tillhandgäingo öfverallt med förklarande upplysningar, som med lifligaste intresse och tacksamhet åhördes.

Ur Jstergötlands Dagblad, hvilket, i likhet med en annan platstidning, yttrat sig mycket fördelaktigt om utställningen, må följande rader anföras:

»Kostnaden för den färdiga sjukhussektionen, som tills vidare kommer att förvaras på Linköpings slott, belöper sig till omkring 5,000 kronor, hvartill dock kommer det frivilliga arbete, som offrats på förfärdigande af en stor del af sjukhusmaterielen. Meningen är att till en början få till stånd fyra dylika sjukhussektioner inom hvarje arméfördelning, och skola inom andra arméfördelningen de återstående tre sektionerna förläggas till Norrköping, Jönköping och Kalmar.

Genom den nu avslutade utställningen har den unga föreningen gifvit ett särdeles vackert och talande vittnesbörd om sin i verklig mening sant

fosterländska och, såsom vi hoppas, ifall kriget skulle stå för dörren, välsignelsebringande verksamhet.»

JENNY N—N.

UR DAGSKRÖNIKAN.

UTSTÄLLNINGEN I TURIN. Från den sedan några veckor i Turin pågående internationella konstindustriutställningen meddela vi i dagsnumret ett par interiörer från den svenska afdelningen. Våra läsare återfinna å desamma Aktiebolaget förenade konstgjuteriernas alster af belysningsmaterial, såsom lampor, kronor m. m. Vidare förekomma porslinsarbeten från Rörstrand och Gustafsberg, textilarbeten från Nordiska kompaniet och Aktiebolaget svensk konstslöjd, konstmobler från Aktiebolaget Max Sachs o. s. v.

Bland öfriga utställare märkas artisterna Chr. Eriksson och Alf. Wallander, den förra med konstverk i skulptur, den senare med en skulpterad lampa. Arkitekten F. Boberg utställer gobeliner, Reymyre bruks aktiebolag och Kosta glasbruk konstglas i stort urval, Hallbergs guldsmedsaktiebolag silfverarbeten och Aktiebolaget gamla Santessonsska tenngjuteriet tennsaker.

Den svenska utställningsafdelningen, hvilken var den enda, som befann sig i komplett färdigt skick, då utställningen öppnades, har anordnats under ledning af arkitekten F. Boberg och den ene af Aktiebolaget Nordiska kompaniets chefer, grosshandlaren Joseph Sachs.

DEN SVENSKA TEXTILSLÖJDEN gör landvinningar i Syd-Amerika. Som våra läsare erinra sig, hade Idun i nr 24 på sin dagskrönikeafdelning en notis, hvari meddelades, att Handarbetets Vänner nyligen till Santiago i Chile afsändt tvänne fullständiga modellserier af handväfnader och väfreskap för kvinnliga yrkesskolor och folkskolor.

Detta har skett på uppdrag af undervisningsministeriet i Chile genom mr Joaquim Cabezas, som nyligen besökt Stockholm. Den chilesiska regeringen har alltså hunnit före den svenska med inrättandet af kvinnliga yrkesskolor.

De här meddelade afbildningarna utvisa den grupp, som är afsedd för den kvinnliga folkskolan. Denna serie är, som redan nämnts, af chilesiska regeringen inköpt för »Museo Pedagógico» i Santiago i Chile.

Den andra gruppen för yrkesskolan är större och fullständigare samt är afsedd att utställas i den internationella skolutställning, som i september detta år äger rum i Santiago.

En svensk dam har åtagit sig att efter genomgången kurs i Handarbetets Vänner väfskola resa ut till Chile för att undervisa i den svenska väfnadskonsten. Meningen är likvisst icke att där direkt kopiera svenska väfnader, utan att fritt tillämpa denna väfnadskonst efter det egna landets behof. — På detta sätt har man redan i Chile med stor framgång inplanterat många grenar af europeisk kultur. — Sverige har i detta fall under många år tagit en betydande del, särskildt i fråga om gymnastik och träslöjd.

AUGUSTA LINDEBERG. Härom dagen afled i en ålder af 68 1/2 år fru Augusta Lindeberg, sedan 1888 änka efter bryggaren G. A. Lindeberg i Nyköping. Hon dog i Södertälje, där hon de senaste dagarna vistats hos son och sonhustru. Fru Augusta Lindeberg har varit en mycket verksam medlem af Nyköpings samhälle, särskildt då det gällt välgörande syften. Bland de många dylika förtag, hon dels tagit initiativet till, dels eljes fört framåt, kunna nämnas barnhemmet, barnkrubban och skyddsföreningen, i hvilka styrelser hon varit en sällspordt dugande kraft.

Den bortgångna sörjes närmast af högäldrig moder, änkefru Lagerwall i Uppsala, af tre söner, mejerikonsulent Hugo Lindeberg i Södertälje, bryggaren Otto Lindeberg i Nyköping och v. häradshöfdingen Axel Lindeberg i Stockholm, samt öfriga anhöriga.

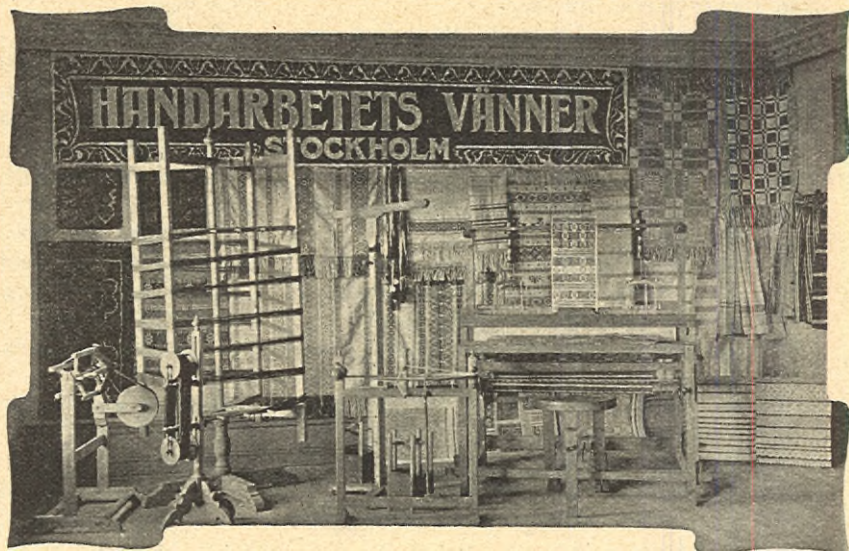
FABRIKSIDKAREN WILHELM WIKLUND afled nyligen i Södertälje efter en längre tids sjukdom, och meddela vi här ett porträtt af denne märkesman inom den svenska industrien. Son till en arbetare vid Skultuna bruk, föddes fabrikkör Wiklund där den 15 oktober 1832. Redan vid unga år anställdes han som springpojke vid bruket och erhöi där sin första yrkesutbildning. Längre stannade han dock ej där. Hans håg drog honom till en omgivning, där han hade ett vidsträcktare fält för sin verksamhetslust, och han hade ännu ej uppnått 20 år, när han begaf sig till Stockholm. Här erhöi han först anställning vid J. W. Bergströms mekaniska verkstad, men redan i mitten af 1850-talet öppnade han i hörnet af Gamla Kungsholmsbrogatan och dåvarande Klara Strandgata — numera Vasagatan — den affär, som ännu, ehuru sedan dess i stor skala utvidgad, finnes kvar därstädes, men hvars egentliga och mest betydande verkstad är förlagd till Inedal å Kungsholmen. Snart nog arbetades affären upp till stort

AUGUSTA LINDEBERG.

W. WIKLUND.

DEN AF HANDARBETETS VÄNNER TILL CHILE AFSÄNDA MODELLSERIEN.

anseende och är nu en millionaffär, som sysselsätter öfver 350 arbetare och omfattar de mest olikartade grenar på järn- och metallgjuteriets område i förening med mekanisk verkstad.

Den afidne sörjes närmast af 3 söner och 4 dottrar samt barnbarn, öfriga anförvanter och en stor vänkrets.

EN KONSTNÄRSSAGA. SKISS AF NEAGA.

FORTS. O. SLUT FR. FÖREG. N:R.

HON HADE sett och beundrat så många af hans skapelser, att hon, var helt ifrig att lära känna honom. Goda, upphöjda tankar hade han lagt i dagen, ett rikt, varmt hjärta hade han blottat, hela sitt själslif hade han afbildat och format i marmorns glatta yta. Och kärlek skulle han nog icke få svårt att finna! Så hade hon tänkt och foten hade spänstig och lätt glidit fram steg för steg, ögonen hade fått eld och kinderna hade börjat glöda. Glädje och tacksamhet mot Gud hade stigit som en lofsång upp ur hennes hjärta, och det brusade som musik genom hela hennes varelse.

*

Ändtligen var hon då framme och stod stilla. Genast blef hon honom varse, där han gick omkring och bar på hennes porträtt. Full af glädje och förtroende sprang hon fram till honom. Men då hon ville räcka honom bägge sina händer, hejdades hon plötsligt af hans skarpa, misstrogna blick.

»Känner du inte igen mig,» sporde hon sorgen och besviken.

Han skakade blott på hufvudet.

»Men det är ju mitt porträtt du bär på.»

»Ditt porträtt? — Nej, nej!» sade konstnären ifrigt. »Ser du ej här dessa milda vemodiga ögon, denna blick, som säger: jag vill hvad du vill; denna fria panna, ren och hvit som ett oskyldigt barns. — Men du!» sade han sedan och betraktade henne länge forskande. »Dina ögon äro dunkla och djupa med vrede och eld, dina läppar förråda trots och bitterhet, din panna talar om falskhet och flärd.»

Då han slutat sjönk flickans hufvud ned och hon sänkte sina ögon mot jorden för att dölja sina tårar. Dock endast en minut. I den nästa rätade hon åter upp sig med en stolt kastning på hufvudet.

»Det är inte sannt,» sade hon, »dina ögon bedraga dig, ty min själ är i alla fall hennes själ! Ingen är fullkomlig, det vet du väl. Jag erkänner gärna mina fel, ty jag ser dem alla. Känn dig själf — det är att vara sann! Och hvad jag är, det är jag ärligt. Men vill du inte tro mig, så låt mig gå!»

Hon räckte honom sin hand.

»Om du är lika god som du låter klok, så är det kanske ingen fara med dig,» sade han leende. »Men du kan också vara listig och vilja snärja mig.»

»Jag söker lyckan! Hvad söker du?» sade flickan.

»Sanningen! Alltid sanningen! Ingenting annat än sanningen!»

»Jag söker också kärlek,» sade flickan sakt.

»Den kommer sedan,» svarade konstnären.

»Eller aldrig,» sade flickan ännu lägre.

Men konstnären hade redan lagt hennes hand i sin och så gingo de gemensamt bort i marknadsvimlet. Det var en skön, en fridfull stund under bar himmel. De sökte till en enslig plats i Guds fria natur och där sutto de länge och betraktade hvarandra under tystnad.

Det var han, som talade först; han begynte med att göra frågor.

»Hvad menar du om lifvet, flicka?» sade han.

»Du frågar underligt!» sade hon. »Jag menar

att lifvet är likt människan. Att man alltid måste älska för att kunna förstå!»

»Älska! Hvad är kärlek?» sporde konstnären.

»Du spörjer så besynnerligt,» sade flickan.

»Jag menar, att kärlek är det mått af frihet, som allt och alla behöfver för att kunna utveckla sig i skönhet.»

»Skönhet! Hvad är skönhet?» sporde konstnären.

»Nog vet du hvad skönhet är,» sade flickan.

»Det är det rätta! Där det sköna upphör, där begynner det orätta.»

»Det orätta! Hvad är det orätta?» sporde konstnären.

»Det fula, det fega och det dunkla!» sade flickan.

»Tala kan du åtminstone. Jag undrar, hvad du mera kan?» sade konstnären. »Är du glad? Kan du skratta?»

»Så du frågar!» sade flickan. »Vet du icke att glädjen är ett instrument? Det kan icke spela af sig själf — någon måste röra vid strängarne för att få dem att ljuda. — Det blir din sak!» sade flickan.

»Och om jag ägde förmågan att kunna stämma din själ upp till glädje, kunde du ge mig toner då?» sporde konstnären.

»Älskar du mig?» sade flickan.

»Svara mig först!» sade konstnären.

»Jag har fått dikens själsdjup, som är en gåfva af sorgen,» sade flickan.

»Det är ej nog,» sade konstnären. »Har du ej andra toner, så kan jag ej älska dig. Svara mig, flicka.»

»Ack,» sade flickan. »Förstår du då ej att jag först måste vinna din kärlek. Älskar du mig — ja då skall jag ock kunna tala till dig i toner.»

Då lade konstnären handen öfver ögonen och försjönk i tankar.

Näktergalen sjöng, aftonbrisen susade i träden, svalka och vällukt böljade genom luften.

»Lifvet är skönt,» sade flickan.

»Älskar du det?» sade konstnären.

»Ja — det poetiska lifvet!» sade flickan.

»Det kalla, det nyktra det kan jag inte älska, men det poetiska — — — Och det ligger alltid bakom! Man får bara inte själf förstöra det för sig. Man måste förstå att liksom lyfta det upp i ljuset för att det ej skall förgås. — Jag skulle inte kunna lefva utan poesi,» sade flickan.

Då reste sig konstnären plötsligt upp i sin fulla längd, hans ögon ljungade och hans röst skalf.

»Lögnerska! Var det inte det jag visste! Ändtligen! — Vet du inte att poesien är konst och att prosan är natur? — Nu kan du inte lefva utan poesien, säger du! Alltså är du icke sann, du ljuger,» sade konstnären.

Då reste sig också flickan upp blek och med stora ögon.

»Hvarför säger du så?» sporde hon sakt. »Du — som är konstnär! Du — som skapat sterner till lif? Du — som sträfvar att nå idealen! Du — som älskar tonernas språk! — Är du då icke heller sann?» sporde flickan.

»Du förstår mig inte,» sade konstnären.

»Nåväl — hvarför?» svarade flickan. »Emedan du icke vill lära mig att älska dig. Emedan du icke behöfver min kärlek.» Därefter tystnade hon och teg länge.

Men plötsligt kom hon åter till honom, lade sina händer på hans axlar och såg i hans ögon.

»Hvarför vill du inte tro på mig?» sade hon. »Jag vill vara ärlig och sann mot dig. — Jag vill, hvad du vill; — söka nå de som gått oss förbi, söka draga de efterblifne upp till oss. — Min själ är fri, utan fruktan och utan försåt. Jag vill att du skall kunna läsa i den. Hvarför vill du ändå icke tro mig?»

»Därför att du icke är, den du vill vara.

Emedan du är förvillad till alla dina begrepp och förblindad af själftråffardighet och högmot. Emedan du själf är din guddom och din egoism hindrar dig från att kunna tränga ned i mig. Emedan du ofrivilligt och omedvetet är en lögnerska, som vill snärja mig och världen med fagra ord. Emedan jag fruktar din härsklustna, fordrande, stolta, svärmodiga och själfviska själ.»

Då stod flickan helt stilla och log — log, som om hon sett fjärran ljusa syner, hvilka fröjdade hennes ögon.

»Men kärleken öfvergår allt,» sade hon stilla. »Nej,» sade konstnären häftigt, »sanningen är större, sanningen är störst.»

Då grep där likt en iskall hand om flickans hjärta. Näktergalen hade tystnat, solen hade sjunkit, natten föll på med tombet och kyla.

»Vill du höra, hur jag tänkte?» sade flickan. »Jag tänkte så här. Ingen är fullkomlig, ej jag, ej du, ej någon. För att nå hvarandra måste man älska. Och då man älskar, hvad blir sedan ofullkomligheterna? Jag håller af dig sådan du är — emedan du är den jag älskar!»

»Du glömmmer alltjämt att jag inte bygger på kärlek, utan på ärlighet,» sade konstnären.

»Men när ärlighet inte räcker till, hur skall man då nå fram?» sade flickan. »Där ser du själf! Man måste taga kärleken till hjälp.»

»Måste!» upprepade konstnären. »Och kärlek! — Hvem har talat om kärlek? Jo — du, du, du! — Icke jag!» sade konstnären.

»Åh,» sade flickan och blef blodröd. Stöten hade träffat.

»Tala inte om kärlek, du som inte vet hvad sanning är,» sade konstnären. »Först söker man förstå, sedan söker man göra sig förstådd. Därefter får man se, om man kan våga tala om kärlek. — Men hvad tänker du på?» sade konstnären.

Hon stod stilla och fjärrsynt.

»Söka nå dem, som gåss oss förbi — — räcka handen åt dem, som blifvit efter — — draga de vilsekomna upp till våra hjärtan — Jo,» sade flickan, »jag tänkte på, hur vackert somliga ord kunna ljuda. — Nu ändtligen tror jag dig; du har rätt; sanningen är störst! Men hvarför? Jo, emedan den icke finns på jorden! — Icke ens där den omfattas med den mest brinnande tro, den ärligaste sträfvan, den innerligaste kärlek. — Ty nu måste jag säga dig det,» sade flickan. »Hvarför förstår jag dig inte? Jo, emedan du icke heller är den du vill vara. Emedan sanningen har blifvit till en hård isklump omkring ditt hjärta, en ogenomtränglig mur, som skall hindra dig ifrån att någonsin finna lifvets verkliga lycka, som är kärlek! Du vill ärlighet, men du tar blott och ger ingenting; likväl fordrar du att blifva förstådd. — Och hur fullföljer du dina plikter mot människan? Hvad har du gjort för att höja eller lyfta mig? Hvad är all din misstro, fruktan, försiktighet, annat än egoism! Och ändå — var det ej en själ, som du kunnat lyfta oändligt, om du velat; en själ, som trängde till sol och ljus mer än andra; en själ, som älskade de svindlande höjderna — de gränslösa vidderna — men behöfde den ledande handen för att ej stiga miste —.

Sanningssökare på läpparne, sjufaldt omhvärd med lögn i hjärtat. Emedan dina vackra teorier äro torra grenar på kunskapens försåtliga träd. Emedan du älskar dig själf och dina inbillningar långt mera än lifvet och människorna. — Känn dig själf! Det är att vara sann!» sade flickan.

Tyst var natten och mörk. Ingen stjärna sken. Intet ljus lyste. Intet ljud förnams. Och intet ord föll mera.

Då förstodo de båda med bittert allvar att om de ock i evighet sträfvalde mot samma mål,

skulle de likväl ändå aldrig komma att uppnå det gemensamt. De hade gått förbi hvarandra i ett visst, gifvet ögonblick och skulle aldrig komma att mötas mera. Deras saga var all!

Så drog konstnären tillbaka till sina kalla marmorblock, medan den unga kvinnan vände åter till sin ljusa, rika drömvärld.

FERDINAND HERNLUND.

MED LANDSKAPSMÅLAREN, ledamoten af Kongl. Akademien för de fria konsterna Ferdinand Herndlund skattade åt förgängelsen en ovanligt sympatisk och begåfvad personlighet. En af dessa stilla, anspråkslösa naturer, hvilka gömma mycket inom sig, men föra litet till torgs, som man säger. Den andre i ordningen af tio syskon, föddes han i Eksjö den 17 augusti 1837. Föräldrarna voro rådmannen och handlanden därstädes Anton Herndlund och dennes maka Anna Ulmgren. I det mera än vanligt ekonomiskt oberoende hemmet fostrades han och föräldrarna önskade att sonen skulle välja en praktisk bana. Men redan som barn visade han anlag för målning och visste ej något större nöje än när han kunde smyga sig till en i närheten boende målare och bekomma några färger för att sedan ostörd af allt sysselsätta sig med dessa. Detta var ej i den ovanligt praktiskt anlagda faders smak. Klottra och måla, med dylikt lappri borde man ej öda tiden bort, så resonerade han och med honom människor i allmänhet på den tiden.

Ferdinand sändes att lära landbruk, men därmed kunde han ej trifvas och hans medfödda artistanlag togo mer och mer ut sin rätt och föräldrarna tilläto honom slutligen välja den lefnadsbana han önskade. Till Düsseldorf, München och Karlsruhe ställde han nu kosan och arbetade där under några år. Sedan vände han åter till hemlandet och fortsatte sina studier under professor P. D. Holms konsterns ledning. Landskapsmålning blef den branschen, hvaråt Herndlund särskildt ägnade sin fina pensel. Flera af hans tavlor, företrädesvis motiv från Östergötland, Småland och Öland, hafva varit exponerade och vunnit erkännande. Bland hans mera bemärkta arbeten äro Kalmar och Borgholms slott, gåfvor af Kalmar stad och Öland till konungaparet vid deras silfverbröllop 1882.

Under senare åren ägnade sig Herndlund mycket åt restaurering af gamla oljeporträtt samt ägde stor förmåga att återställa dylika, som för ett ovanligt öga knappast voro skönjbara, till sina rätta färger.

Han var medlem af konstnärsklubben och en bland stiftarne af pensionskassan för medellösa artister. Till ledamot af Akademien för de fria konsterna invaldes Herndlund 1887. För Östgötta museum har han verkat mycket och intresserat personer att dit skänka föremål, som kunde belysa länets kultur i äldre tider.

Hans hälsa hade aldrig varit stark, och under sista året har man befarat, att hans lefnad ej skulle blifva lång, men döden kom förrän man anade. Efter endast få dagars vistelse vid Medevi träffades han därstädes af ett slaganfall, som inom några minuter ändade hans lif. Trofast, väfnast och hjälpsam var han till sin karaktär, en konstnär med fin uppfattning och samvetsgrann till ytterlighet i sitt arbete. För mycket blygsam när det gällde att träda fram i lifvet, är han långt mindre känd och erkänd än han borde vara. I Linköpings kyrkogård är hans stoft jordadt. Där önskade han hvila, när hans dagar voro all. Skogen vid sidan minner om Småland, därifrån han stammar. Östergötland fannas han af, den härliga bygd där han fann sin brud och där deras lycka stod i blom. Sovde han där i frid!

Lika högt som han älskades i lifvet, skall han saknas i döden.

ADELAIDE NAUCKHOFF.

KAMRATEN, illustrerad tidning för Sveriges ungdom, är Nordens förnämsta och mest omtyckta ungdomsblad och kostar för helt år endast 3 kr.

FERDINAND HERNLUND.

MOSÉ ISRAEL. SKISS FÖR IDUN AF MARIA JOUVIN.

FÖR ETT PAR ÅR SEDAN gjorde jag bekantskap med en icke längre ung man af judisk extraktion, som fann sin ovissa utkomst i murareyrket. Huru han kommit i denna märkvärdiga ställning vill jag lämna osagdt, så mycket mer som mångt och mycket i hans sätt och uppträdande för öfrigt talade om en vårdad uppfostran och om ett bättre förflutet, där blott en sniken fattigdom kunnat vara den enda tvingande orsaken att gripa till det yttersta medlet, för att i nödvärn kämpa för lifvets uppehållande.

Han hade under sommaren haft i uppdrag att putsstryka huset, där jag bodde, och hvarje dag såg jag honom därför, gänglig och smal, slängande omkring på den gängliga och osäkra murarställningen, liksom färdig att blåsa bort vid hvarje vindfläkt.

Oaktadt Mosé Israel hade tvänne arbetare under sig, gick arbetet dock ej med någon öfverdrifven brådska, ty det hände, att de bägge arbetarne ibland strejkade i både dagar och veckor — de hade tydligen ingen respekt för Mosé Israel som arbetsgivare — och när de arbetade, skedde äfven detta högst oregelbundet, ofta blott ett par timmar om dagen. Mosé Israel fick då ensam sköta det hela, och med sitt tunga bröst och sin skröpliga kropp klättrade han så fort han förmådde omkring på den vacklande ställningen, blandade till puts och hissade upp vatten, hostade svårt i kalkdammet och svettades erbarmligt under högsommardagarnes hetta, utan att ens ge sig tid att skjuta undan de långa korkskrufslockarna, som klibbade vid de insjunkna tinningarne.

Ibland, när han slutat för dagen, blef han stående utanför trädgårdsgrinden, och hans smekande svarta ögon blickade bedjande in mellan spjälorna, som om han önskat komma in för att vederkvicka sig med åsynen af de doftande blommorna och de gröna träden inne på gården.

Och en afton släpptes han också in, sedan han försiktigt ställt sina verktyg inom synhåll utanför grinden.

Han sade ej mycket, men man såg huru tacksam han var, och han satte sig på yttersta kanten af en trädgårdsstol och for med sin magra hand smekande öfver den finklippta gräsmattan vid sina fötter, och med ögon fulla af den gränslösaste vördnad betraktade han det i kastanjernas skugga stående bordet, som var öfvertäckt af tinningar och böcker. Det var verkligen ej svårt att förstå den lille judens bedjande blick mot de många böckerna på bordet, och jag kunde ej undgå att räkna honom ett tidskriftshäfte, då jag såg denna begärliga blick.

Han mottog det med många djupa bugningar och tacksägelse på sin brutna svenska, och satte sig skyndsamt ned i gräset med häftet utbredd öfver sina korsade ben, och medan han med andlös ifver vände bladen, betraktade jag med undran denne främmande, ensamme man, i hvars an-

Förnämsta tvättmedel

äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS
Ekonomi-Tvål

och vid gröfre tvätt (byk)

HYLINS
Prima Tvätt-Tvål

sikte landsflykt, förföljelse och andra olyckor — generation efter generation — ej förmått utplåna typen. Näsan, mycket tunn och skarp, böjde sig i en höknäbb öfver de ytterst smala läpparna, som blodlöst hvita mot det kolsvarta, glesa skägget, ständigt fuktades af en lika blek tunga, medan han med darrande fingrar varsamt vände bladen i det häfte jag räckt honom. De svarta korkskrufslockarna lågo i sirliga krokur framkamade öfver de insjunkna tinningarne, och den gula, knotiga halsen var oaktadt den tryckande högsommarvärmen omlindad i många hvarf med en stickad halsduk af ylle; och på hufvudet bar han en förunderlig tingest, ett mellanting mellan hatt och mössa, kvarlefvad af en gammal cylinder, på hvilken brättet delvis blifvit bortskuret och blott så mycket kvarlämnats öfver ögon och panna, som möjligen något så när kunde tänkas skydda för solen. Och under denna om medlidande tiggande ståt — det krypande sättet, den underdåniga ödmjukheten, de skygga rörelserna och de än skyggare blickarne, allt detta som det ständigt lefvande minnet af rädsla, förföljelse och hat från århundraden tillbaka inympadt i fädrens blod — och som gått i arf — den fränstötande skuggan af den långa exilens blodstrålar.

Efter att en stund ha genombläddrat boken, som han höll i sitt knä, reste sig Mosé Israel med en min af djupt betryck öfver sitt gulnade ansikte, och med många bugningar och hufvudskakingar återlämnade han den med en ängslig blick ur de sammetsvarta ögonen.

»Ej förstå.»

Jag hade glömt det, han talade ju det svenska språket med svårighet, han kunde troligtvis ej utan största svårighet läsa det.

»Ni läser kanske tyska, Mosé Israel?»

Hela hans ansikte sken upp i gränslös förtjusning, och han tecknade ifrigt med händerna i luften:

»Ja, nådig herre, tyska ju vara mitt modersmål. Jag längtat så mycket efter böcker, men aldrig haft råd att skaffa några — aldrig fått läsa. Älska böcker, älska läsa, men aldrig få — svårt, mycket svårt.»

»Mosé Israel skall få låna så många böcker ni vill af mig, böcker och tidskrifter.»

Han lade sin långa, magra hand öfver den af bruk och kalk nedstänkta arbetsblusen, som satt utanpå en lång, mycket nätt rock af underlig snitt.

»Abrahams Gud belöne eder, nådig herre, som vill vara god mot en fattig jude. Jag också en gång haft böcker, men den tid vara mycket länge sedan — allt förbi nu.»

Han strök med handen öfver det magra, tunna ansiktet, hans vemodiga blick sänktes mot marken, och han fingrade nervöst på den gröna halsduken, kanske hade han i sinnet att berätta något, berätta något om de umbäranden och lidanden, som han under långa år tvingats att utstå, och hvarom hans ansikte så tydligt talade, men han sade dock intet, böjde sig blott djupt öfver min hand, då jag räckte honom de utlovade böckerna, och det föreföll som om hans gång varit mindre tung, då han nu gick, än den var då han kom. — Från denna stund hade jag vunnit Mosé Israels fulla tillgifvenhet, hans förtroende däremot lät han tydligen icke gärna bli hvar mans egendom, och hvad han ej sjäfvilligt ville omtala föll det mig naturligtvis ej in att vilja afvinga honom. Så småningom vek dock äfven Mosé Israels skygghet, och ju mer han blef förtrogen med att ogeneradt kunna komma och gå, så väl i trädgården som upp på mitt rum, ju mera naturlig blef han i sitt uppträdande, och genom att spanna ut bröstet under den nedstänkta arbetsblusen och höja upp hufvudet med den löjliga hufvudbonaden, sökte han till och med att ge sig en värdigare hållning. Ibland tänkte jag visserligen på att erbjuda honom några bättre

plagg ur min garderob, men kunde — när det kom till sak — ej förmå mig att förödmjuka honom genom en allmoseutdelning som troligen blott skulle ha kastat honom tillbaka i hans förra underdåniga ödmjukhet och ofria skygghet. Mosé Israel var nöjd med sin tarfliga, nötta dräkt och sin löjlige hufvudbonad, hvarför skulle jag icke vara det.

Men stod han på murareställningen, och de båda handtlångarne voro närvarande, föll hans mod — darrade åter fädernas rädsla i hans blod, och han sjönk åter in i sin gamla ödmjukhet och det såg ut, som om han velat göra allt hvad i hans makt stod för att ej med sin blotta närvaro förarga de bägge arbetarne, som tillhörde en murarfackförening och med afgjordt förakt betraktade den lille juden, som ett oblidt öde och en arbetslös och svår tid prackat på dem och hvilken de tydligen ansågo som en skam att ha till arbetsgifvare. Det var inte underligt att de strejkade, att de — som Mosé Israel berättade — uppförde sig bråkigt och pockande vid aflöningsdagarna, att de förlöjligade honom och okvädade honom — med ord, som han lyckligtvis ej förstod — ty hätskheten, oviljan och misstänksamheten mot den främmande föraktade rasen lågo hos dem så i blodet, att de spottade trenne gånger, innan de togo pengarne ur hans hand på aflöningsdagarna. Sådana dagar var också Mosé Israel nedstämd och tungsint, de svarta ögonstenarne simmade oroligt omkring på de gulaktiga hvitorna, och han suckade ofta och mumlade obegripliga ord, men han beklagade sig aldrig; dock kunde man ibland få höra, när han gick för sig själf därute på den ranka ställningen, arbetande som en slaf i alla väder — under glödande sol, som under fallande regn — då kunde man få höra honom suckande mumla för sig själf — »svårt, mycket svårt.»

Hur sommaren led, började det se allt mörkare ut för att Mosé Israel skulle hinna bli färdig med sitt arbete till hösten, allrahelst då det kom en tid, då man hvarken såg till honom själf eller någon af hans handtlångare, och jag började verkligen ångra att jag lånat honom böcker, då jag på det viset kanske bidrog både till hans minskade arbetslust och därmed förminskade arbetsförtjänst; han berättade ju, att han kunde vaka hela nätterna igenom vid en bok. Kanske var han också sjuk, hans hosta hade tilltagit under den långa regnperiod, som inträffade på eftersommaren, då han ofta gått genomblöt från tidig

morgon intill sen kväll. Men jag skulle snart tagas ur denna föreställning: en kväll, då jag just ämnade mig ut för att uppsöka honom, kom han själf upp till mig.

Han föreföll att vara i en ganska upprörd sinnesstämning. Han, som aldrig annars kom in i mitt rum utan att direkt gå fram till bokhyllan för att om och om igen läsa titlarne på alla böckerna, och sedan han bedt om lof — i brinnande extas dra ut den ena efter den andra och sluka så mycket han hann med, han tycktes i dag alldeles ha glömt vännerna mellan de gröna bräderna, och han satte sig genast på den yttersta kanten af en stol intill skrifbordet, häftigt gnidande de magra händerna emot hvarandra och ifrigt betraktande mitt ansikte.

»Hur är det fatt, Mosé Israel, hvarför har ni varit osynlig så länge?»

Ett ögonblick såg han mycket ängslig och besvärad ut, så nickade han med ett oförläpligt leende, och hans krokiga pekfinger tecknade mystiska figurer i luften.

»Jag hafva varit så hindrad, ers högvälborehet,» det var omöjligt att förmå Mosé Israel att bortlägga de högtrafvande epiteten, »jag nu snart skola gifva mig.»

Det kom verkligen oförberedt. Jag stirrade häpen in i Mosé Israels sammetssvarta ögon, som betraktade mig med ett ömt forskande uttryck, alldeles som man betraktar ett barn som man helt och hållet bragt ur koncepterna och som man gärna — om man blott tordes — skulle vilja smeka till rätta.

»Ers högvälborehet skall icke blifva så mycket öfverraskad. Ers högvälborehet nog hafva kanske sett det lilla hvita hus mellan de gröna häckarne här nere vid gatan, det hvita huset med det raka taket, å — ett sådant tak, det vara det enda hus jag skulle vilja äga. Nog sant, att det icke vara något hus för en stackars fattig jude, men ändå...»

»Menar Mosé Israel det hvita huset här vid samma gata, som ånkan efter den tyske köpmanen, fru Kirschleben, rör om?»

»Ers högvälborehet gissar så rätt, ganz richtig, hon äfven kunna tala det tyska språk, ers välborehet, hon kunna tala med den fattiga juden på hans eget språk, allt vara så bra, så bra.»

»Och därför har Mosé Israel skolkat — låtit arbetet ligga nere så länge?»

»Ach — ers högvälborehet, det vara så att jag mötte fru Kirschleben en söndag ute på ön, där allehanda lustbarheter bedrifvas. Hon kanna min värdinna och äfven jag blifva bekant, och anmodade att sköta om hennes hus, det vara så mycket illa medfaret, och måste ha lof att vara färdigt före hösten. Ach — hvilket tilltalade hus det vara, ers välborehet, ett verkligt orientalistiskt hus, ett hus — ett hus — ett hus att ha mattor på taket.»

»Mattor på taket?»
Mosé Israel dansade rundt omkring mig, ifrigt gestikulerande med sina smala händer, och med de långa korkskruflockarne häftigt fladdrande kring de insjunkna kinderna, på hvilka små röda fläckar sprungit fram.

»Ja, ja — det alltid varit min dröm, ers högvälborehet, varit min dröm se'n jag var ett litet barn och höra min far, som vara köpman i Vilna och handla med dyrbara tyger och ädelstenar — tala om våra fäder, som äfven varit köpmän — i det fjärran österlandet, och handlat med sköna mattor och praktfulla väfnader, som ibland hämtats genom den syriska öknen ända från Balsora — hörde min far tala om, hur vår släkt hafva haft det i flydda tider, då särskilda karavaner rustades ut att hemföra allt det som dyrbart var — allt det, som kunde tänkas eller åtrås.»

Mosé Israel hade stannat invid fönstret, han hade lyft utaf den löjeväckande hatten, och med ansiktet halft vändt mot det blåaktiga skymnings-töcknet, som började falla där ute mellan murarställningens sparrar och läkter, tecknade sig hans profil med en påfallande likhet med den jag en gång sett på ett assyriskt mynt af konung Sardanapalus.

(Forts.)

RÄTTELSE.

I texten till fotografierna från lifgardets officerskårs lawntennisklubb i förra numret af Idun bör stå kaptenen vid generalstaben J. Nauckhoff i stället för löjtnanten J. Nauckhoff, hvilken senare uppgift till följd af ett misstag insmugit sig.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI I UPSALA.

(Föreståndarinna: fröken Ida Norrby.)
FÖRSLAG TILL MATORÖNING FÖR VECKAN 29 JUNI—5 JULI 1902.

Söndag: Klar buljong med grönsaker; fiskfärs med hummersås; slottsstek med gurkor och sallad; smultron med gräde.

Måndag: Köttfärs med potatis; floy.

Tisdag: »Pytt i panna», krusbärskräm med mjölk.

Onsdag: Spicken sill med färsk potatis; filmjölk.

Torsdag: Köttsoppa med klump; risgrynskaka med saftsås.

Fredag: Engelsk kalbringa med potatis; rabarberkräm med mjölk.

Lördag: Polsk köttstufning med potatis; röd sagosoppa.

RECEPT:

Klar buljong med grönsaker (f. 6 pers.). 1 och 1 half lit. stark, klar buljong, 2 små morötter, 1 palsternacka, 1 half selleri, 1 purjolök, 12 små jordärtskockor, 1 litet blomkålshufvud, vatten, peppar, salt.

Beredning: Rötterna sköljas, skrapas och skäras i fina strimlor samt påsättas ikokande, lätt saltadt vatten tillika med blomkålen. Buljongen kokas upp, de färdigkokta rötterna jämte blomkålen tillsättas, och soppan afsmakas.

Fiskfärs (f. 6 pers.). 1 och 4 tiondels kg. gädda (= 625 gr. skrapadt fiskkött), 300 gr. smör, 40 gr. mjöl, 6 dcl. gräde, 4 ägg, 1 msk. salt, (socker), 1 half tsk. hvitpeppar.

Beredning: Gäddan urtages (fjällas ej), sköljes och torkas väl, fläkes och skrapas. Intet fjäll eller ben får med följa. Den skrapade fisken drives tillsammans med smöret 3 gånger genom köttkvarn. Massan stötes därefter i stamortel, tills den är fin och sammanhängande, hvarefter den blandas med hälften af grädden och passeras. I ett fat blandas resten af grädden, äggulorna, saltet, sockret, hvitpeppar och det siktade hvetemjålet. Denna blandning inarbetas matskedsvis i färsen, som bör arbetas omkr. 1 tim. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna ägghvitorna. Färsen afprovas, hålles i väl smorda och brödbeströdda formar. Dessa få ej fyllas mer än till hälften och börna helst vara försedda med lock. Sakna formarna lock, öfverbindas de med smordt papper och kokas i vattenbad i 1 timme.

Floy (f. 6 pers.). 2 kkr. socker, 5 ägg, 1 half lit. gräddmjölk, citronskal eller sötmandel.

Beredning: Sockret brynes i en panna, spädes med några droppar kokande vatten och härmed beklädes en bleckform. Äggen o. mjölken vispas väl tillsammans och smaksättas med litet socker och citronskal eller skällad och rivnen sötmandel. Blandningen hålles i den beklädda formen, hvarefter den insättes i vattenbad i ugn att stanna och få en ljusbrun färg. Puddingen uppstjälpes och kan, om man så vill, garneras med sötmandel skuren i strimlor.

Krusbärskräm. 3 fjärdedels lit. färska krusbär, 4 kkr. vatten, 1 o. 1 half kkr. krossocker, 2 msk. potatismjöl.

Beredning: Krusbärens renas, sköljas och kokas tillsammans med vattnet och sockret, tills bären äro mjuka. Krämen afredes med det i litet kallt vatten upplösta potatismjålet, får ett godt uppkok och upphålles att kallna. Den serveras med mjölk.

Risgrynskaka (f. 6 pers.). 2 kkr. risgryn, 1 lit. vatten, 1 o. 1 half lit. nymjölk, 1—2 msk. kallt smör, 2—3

ägg, 4 msk. socker, 1 tsk. salt, 8 bit-termandlar, 1 kkr. russin.

Till formen: 1 tsk. smör, 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Grynen sköljas och kokas i vattnet och mjölken, tills de äro mjuka eller omkr. 2 tim., hvarefter gröten upphålles, och smöret genast tillsättes. När den kallnat, iroras de uppvispade äggen, sockret, saltet, den skällade samt rifna mandeln och de sköljda sultanarussinen. Massan hålles i smord och brödbeströdd form och gräddas i ugn omkr. 1 half tim. Puddingen serveras med sylt eller saftsås.

Polsk köttstufning (f. 6 pers.).

1 kg. oxkött, 4 kkr. stötta skorpor, 4 msk. finhackad njurtalg, 2 tsk. salt, 2 msk. finhackad persilja eller lök, 1 tsk. hvitpeppar, 2 ägg, 2 msk. smör, 3 stora morötter, 2 portug. lökar, 2—3 kkr. svag buljong eller vatten.

Beredning: Köttet skäres i två stora skifvor omkr. 1 cm. tjocka. De stötta skorpor, njurtalgen, persiljan och kryddorna blandas med de uppvispade äggen och arbetas till en smidig deg. Massan delas i två lika hälfter, hvilka läggas på hvardera kött-skifvan och ombindas väl med snöre. Smöret upphettas i en stekgryta, rulladerna brynas däri, spädas därefter med den kokande buljongen eller vattnet och få sakta steka omkr. 15 min. Morötterna sköljas, skrapas och skäras i tjocka skifvor, lökarna skalas och skäras i klyftor och läggas till köttet. Stufningen får sakta koka med tätt slutande lock omkr. 1 o. 1 half tim. Rulladerna upptagas, befrias från snörena, skäras i vackra skifvor samt läggas på midten af ett fat och garneras med rötterna och löken. Såsen silas, skummas samt hålles öfver köttet.

Om så önskas kunna skalade potatisar

nedläggas i stufningen 1 half tim., innan anrättningen är färdig. Naturligen måste då mera vätska användas.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinor äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekröset. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 310. Till hvem skall man vända sig för att få upplysningar om »Folkdansens vännen» i Stockholm? Huru stor är medlemsafgiften, och huru ofta ha »vännerna» sina öfningar.

Skånska.
N:r 311. Finnes det någon privat anstalt, där barn få lära sig att tala?

E. V.
N:r 312. Bedes om ett godt karame'llrecept.

Intresserad.
N:r 313. Har någon af Iduns läsare blifvit opererad för blindtarmsinflammation, och med hvilket resultat? Förspörjes efter en 7 å 10 år någon märkbar förändring till lynnet eller inträder kroppslig svaghet?

Markus.
N:r 314. Finnes det något medel att borttaga en värta, som börjat växa på munnen?

Vallflickan.

Ovalin,
Nytt, patenteradt äggkonserveringsmedel.
Föreståndarinnan för Fackskolan för huslig ekonomi i Upsala, fröken Ida Norrby, intygar den 31 januari 1902, att af ägg, som i början af oktober 1901 konserverats med Ovalin, hvitvit godt kunnat slås upp till skum samt att äggen för öfrigt i likhet med färska ägg kunde användas såväl till förvaring som stekning och löskokning (förvaringstid 4 månader).
Lektorn vid Ultuna Landbruksinstitutet Hr E. Peterson, intygar, att ägg som konserverats med Ovalin och förvarats 1 år och 3 dagar vid profvisat sig lika med färska ägg såväl till smak, lukt och utseende, samt att efter kokningen intet spår af det använda konserveringsmedlet kunde upptäckas.
Aktiebolaget OVALIN, Upsala.
Partiförsäljning genom Henrik Gahns Aseptin Amykos Aktiebolag, Upsala & Stockholm.

Göteborgs Pistage Wafers
rekommenderas speciellt!
(2)

A. B. FREJA-MAGASINET
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18
29 DROTNINGGATAN 29
KONTOR och LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18

GOD FÖRTJÄNST
 erhålla driftiga
 och arbetsamma
 personer genom att
 sälja Vy- och il-
 lustrerade Brefkort. 50 st. olika
 prof erhållas, då kr. 1,10 in-
 sändes, jämte provver à Visit-
 kort m. m. från *John Fröberg,*
Finspong.

Kan man vinna inträde där när som helst?
 Är någon särskild färg på dessa sköterskors ytterdräkt påbudnen?
 Lina.
 N:r 321. Vill »Moster Emma» vara så god och gifva mig en upplysning angående en väf? Om jag skulle väfva mattor enligt en af era beskrifningar i 2 skaff och med 3 färger i varpen (botten) samt 2 i bården, 80 cm. breda och den af er föreskrifna grof- leken å sked, huru mycket marinogarn går det åt per alm? Jag skulle skicka efter sådant från Norrköping, men har ingen idé om huru mycket garn jag skall beräkna.

Intresserad väfverska.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinor uppmanar:
 lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves all tid tydligt nummer å den fråga de gälla.
 Åt de tre af våra läsarinor, som under årets lopp tillfylltörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmaning att vid dess slut utdela tre pris- kvardera bestående af 25 kronor. För den skull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

N:r 146. Bestryk fläckarne med citronsaft eller oxalsyra, hvilken senare upplöses i litet vinsprit — efter en kvarts timme kunna fläckarne vanligen gnidas bort. Vitriol hjälper äfven, men är farligare att handskas med.
 Olga.

N:r 151. Ja, det är nog ej så lätt att finna en förläggare, villig att åtaga sig utgifvandet af ett opus, när det gäller en för allmänheten aldeles ny och okänd författare, såvida ej debutanten vid första påseende befinnes vara en särskildt lofvande talang. Har ni godt om mynt och vill riskera dem, kan ni ju lätt vidtala hvilken förläggare som helst att åtaga sig saken, då ni själf får stå för kostnaderna. Någons tillstånd behöfver ni då ej. Lämpligast är nog, om ni verkligen har talang och är i besittning af god stiliseringsförmåga (ja, förlåt mig, men ni vet nog själf, att skrifklådan i

våra dagar gripit vida omkring sig, så att äfven de mest »omöjliga» däråf anfkäts), att ni söker i någon lämp- lig tidning få införda smärre skisser. Om dessa fallit den läsande allmänheten i smaken, kan ni kanske sedan väga eder på utgifvandet af en bok, helst om ni kunde få någon känd författare att därtill skriva ett förord.
 Olga.

N:r 152. Vänd er till fröken Aura Köhler, Artillerigatan 10, Stockholm. Re- ferenser friherrinnan Rappe.
 — Se mitt svar till 149.
 Fru Brita.

N:r 153. Om Ragnhild bekvämar sig att dela rum med en kamrat eller en flicka i liknande ställning, kan det möj- ligen gå för sig. En nybörjare kan icke påräkna stort mera än 30 kro- nor i månaden; efter ett års förlopp betalas i allmänhet 50 till 60 kro- nor.
 Welleda.

— Bäst är naturligtvis, om ni kan finna sysselsättning på den ort, där ni har ert hem. I en småstad kan ni ju få en förhållandevis mycket bil- lig inackordering. I Stockholm eller Göteborg torde ni ej erhålla en sådan under 45 å 50 kronor i månaden. Lö- nerna variera ju — somliga lyckas få goda platser med 2,000 kronors lön, andra få nöja sig med 600 kronor.
 Olga.

— Ni kan ju försöka, men utsik- terna äro ej stora, om ni ej förut

haft kontorsplats eller har relationer. Om man tänker på det ansträngande arbetet och de många timmarnes tjänst- göring, så måste man anse, att kvinn- liga kontorister, nota bene, i allmän- het, äro mer än uselt aflönade. För att komma upp till 100 kr. i måna- den måste ni vara väl hemma i alla kontorsgöromål, däri oftast inbegripet maskinskrifning och stenografi, vara mäktig minst ett främmande språk samt utan hjälp förrätta bokslut. Vidare må- ste ni ha minst 5 års kontorsvana, helst å samma kontor. Det finns oänd- ligt många principaler som fordras skick- lighet, nit och pliktrohet och en tjänst- göring, som ofta drager ut till 9 e. m., och för detta ge 40 å 50 kr. i månaden och en dags ledighet på hela året. Skulle ni i förvtiflan väga kom- ma med en bön om någon förhöjning af lönen, så kan ni få till svar:
 »Jag kan få så många som helst för denna lön, och är ni inte nöjd, så kan ni ju flytta! — Men så finnas också många andra principaler, som betala ert arbete efter dess värde, och af hvilka ni kan röna godhet och upp- funnträn. Kanske unnar han er också ett par veckors ledighet på sommaren — han förlorar ej därpå — på det ni några dagar må få känna er som människa och inte blott som en ar- betsmaskin, ur hvilken pressas allkraft. — Lycka till att få en god princi- pal, som känner både sitt och edert och arbetets värde! — Första tiden kan ni icke med fog påräkna någon lön, då ni är ovan, men längre fram, då ni vunnit vana och skicklighet, bör ni känna det som en brännande sak att arbeta för underbetalning. Blif då hellre pig; som sådan har ni 8 dagars s. k. frivecka om året, är här- skarinna öfver hela huset, har präktig lön och d:o mat och tar er emel- lanåt en hvilstund eller ledig afton, när det passar.
 Anna.

N:r 154. Håll händerna i så varmt vatten de tåla vid ungefär fem min. doppa dem därefter ögonblickligen i så kallt vatten som möjligt, håll dem åter i varmt, afkyl dem i kallt. Up- repa denna behandling en half timme hvar kväll. Själfr har jag plågats svårt af förbrusna händer, men genom denna enkla behandling blifvit aldeles åter-

billig — varaktig.
 Försäljes i 1/2-kilo-paket å kr. 1.25, innehållande 5 stora eller 8 mindre tvålar i olika färger och lukter.

ställd, efter att förgäfves ha försökt många olika medel.
 B.

— Använd ichtyolsalfva, som ingi- des på kvällen. Köpes på apoteket. An- vänd alltid ichtyoltvål till era händer.
 Fru Brita.

— Ett mycket verksamt medel är följande. Man löser 30 gr. kalk i unge- färlig 18 deciliter vatten och tillsätter därtill en blandning af 3 gr. jod och 30 gr. vinsten. Medlet användes en gång dagligen på följande sätt: Man gjuter den jodblandade hartzlösningen i ett porlins- eller lerkärl, ställer detta på en lindrig koleld eller öfver en lam- pa, doppar den lidande lemman i lös- ningen och håller den där, tills den tilltagande hetten blir outhärlig; man tager då kärlet från elden och låter lemman torka utan att begagna hand- duk. Samma lösning kan användas flere gånger. Redan efter första begagnandet af detta medel märkes en betydlig lindring, och fyra eller fem gångers an- vändande är tillräckligt att fullkomligt aflägsna det onda.
 Welleda.

N:r 157. Att flere gånger dagligen tvätta näsan och kinderna med såp- sprit är ett ofta rekommenderadt med- del mot dylik rodnad.
 Welleda.

— Inpensling med citronsaft eller en blandning af terpentin och kamferolja. Söt grädd, uppblandad med lika myc- ket aloesoft, (saften pressas ur aloe- bladen) brukar vara verksamt. Tvätta ansiktet dagligen med kallt vatten för

Begär mönster af våra vår- och sommar- nyheter.

Specialitet: Tryckt Siden-Foulard, genombrutna sidentyger (à jour). Rå- och Tvättsiden för kläder och blusar från 90 öre pr mtr.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

— Siden-Export. —

Köp Foulard-Siden!

Fröjd åt de unga landet rundt

kan hvarje un- domens vän be- reda genom att för den ringa summan af 3 kr. för år 1902 prenumerera på »Kamraten», illustrerad tidning för Sveriges ungdom, som utkom- mer med sin 10:de årgång under redaktion af Frithiof Hellberg och Johan Nordling och under med- verkan af flere bland vårt lands högst uppskattade ungdomsfat- tare och tecknare. Med sitt om- sorgsfullt valda och omväxlande innehåll är Kamraten lika väl äg- nad för flickor som för gossar, hvilka i dess uppfostrande och lärorika uppsatser, i dess underhållande be- rättelser och skildringar från alla historiens, vetenskapens och fanta- siens områden, i dess rikhaltiga afdelningar för idrott, slöjd och

lekar, i dess tal- rika intressanta pristäffingar af skilda slag fin- na outtömliga källor af ädel underhållning och roande förströelse. Bland de många nyheterna i Kamratens innehåll för innevarande år kan nämnas en genom hela årgången fortlöpande följetong: »Dödshälans hemlighet», hvilken ovanligt spän- nande och intressanta äfventyrs- berättelse med sina talrika illustra- tioner i bokhandelsvärde ensam motsvarar hela prenumerations- priset. Genom sin varmt foster- ländska och verkligt ungdoms- friska anda har Kamraten i lika hög grad förvärfvat målsmannens som ungdomens sympatier och därigenom för hvarje år allt me- ra befast sin rangställning som

vårt lands erkänt bästa ungdomstidning.

Palestina vin (Sjukvin)

Detta äkta oförfalskade Drufvin, stärkande, välsmakande, rekommende- radt af Hrr Läkare såsom utmärkt sjuk- vin, särskildt för konvalescenter och klena personer såväl äldre som barn, enastående som förmiddags- & des- sertvin expederas af undertecknad i lådor å 6 but. Kr. 10. —, 12 but. Kr. 20. — fritt emb. mot insänd likvid. — Importör och ensamförsäljare för Sverige **H. Heintz, Vin-Nederlag, 39 Karlavägen, Stockholm.**

Analys N:o 120170 å ett prof märkt »Palestina vin» (sjukvin) Alkohol 13,48 %, Vinsyra 0,80 %, Extract 14,08 %, Mineralämnen 0,22 %. Främmande färgämnen frånvarande. Extracten ut- gjordes till väsentlig del af Drufsocker 13 %.

Provet är sålunda att anse som ett oförfalskadt (sött) vin af god beskaffenhet.

Stockholm den 23 januari 1902.
JOHN LANDIN,
 Hand. Kemist i Stockholm.

Allm. Telefon 12 75. Rikstelefon 4 06.

Kallskålsvin,
 utmärkt godt, å 60 öre pr butelj hos
L. Gummesson & Komp.
 16 Stora Nygatan 16,
 Stockholm.

Toiletpapper,

af bästa kvalitet, sändes mot efterkraf i pa- ket å 2 eller 5 kr. fraktfritt pr järnväg från **Böckhammars Nya Aktiebolag,** adr. Värml. Björneborg.

Sanitas antiseptiska Dambinda, ideal

är öfverträffad, Berömd af tusen- de kvinnor, läkare och gynekologer.

I tvenne storlekar 26 och 30 ctm. långa. 1:50 för 10 st. Gördel därtill 70 öre, 50 st. (årsbehof) med gördel 7:50.

A. B. SANITAS, Stockholm.

BRAI BILLIGT!

Promenaddräkter (Jaquett och Kjol) efter beställning af utm. goda varma tyger från 35 kr. i ett för allt.

FRU ÖRNS ATELIER,
 19 Tunnelgatan.

Obs! Bal- och Supédräkter. Välkänd, eleg. stil.

Hårets vård. En frisör som under 50 års tid vid utöfnin- gen af sitt yrke använt många i handeln förekommande både in- och utländska här- medel, skriver: att mot seborrhé, mjäll och dylikt hvaraf hårets affallande beror, finnes intet så verksamt som **Ziwertz' Extrait Vegetal.** Finnes till salu hos frisörer och i välfournerade parfymbodar samt hos Kongl. Hofleverantör **J. A. Ziwertz i Göteborg.** Återförsäljare erhålla rabatt

HYGIENISKA BARNSKODON.

Största lager på platsen af hygieniska barnskor, egen tillverkning.
 OBS! Använd endast skodon af naturlig form för Edra barn, på det att icke deras fötter under uppväxtåren må bli förstörda.
 5 **Biblioteksgatan 5.**
 A. T. 117 63. E. FRYKLUND. A. T. 117 63

Örebro Marie-Kex

Utmärkt fin! Till Te och Vin!

(2)

att hårda huden. Gammal frost är mycket svår att aflägsna.

Olga.
— Till 1 liter tjock gräde tages så mycket aftäljd bark af fintjocka grenar på aspen, att grädden jämnt står öfver. Detta uppkokas, flyttas genast åt sidan att endast stå och draga (får ej småkoka), till det skär sig, då den klara oljan fränslas. Får stå och svalna. Denna salfva strykes på de kylda kinderna till natten samt då man skall gå ut. Går åt 5—6 timmar, innan dekokten skär sig.

Fru Brita.
N:r 158. Icke medlem erlägger i afgift 1 kr. At medlemmar anskaffas platser fritt. Betygsafskrifter m. m. skola insändas.

X.
N:r 159. Om Minnie önskar lära yrket i fråga grundligt, torde 1 halft års lärotid vara erforderlig. Priset växlar naturligtvis efter omständigheterna. 50 till 100 kronor torde fordras.

Welleda.
N:r 160. Vänd er till någon konsthandlande. Taflorna måste ses för att värderas.

Welleda.
N:r 161. Genomgå fröken Lundins kurs i kvinnlig slöjd. Ärligen anordnas tvååriga sådana, af hvilka den ena, hvaraf ni nu skulle kunna begagna er begynnelse någon af de första dagarna i september och varar till december månads början, således 3 månader. Ni skall efter genomgången kurs hos fröken L. begära att få hålla en prof-

lektion, hvilket har den fördelen med sig, att ni lättare kan erhålla högsta betyg och möjligen, om ni däraf gör eder förtjänt, en särskild rekommendation till någon plats. Om ni är i tillfälle därtill, kan ni äfven genomgå en lek- och slöjdcurs vid Nääs. Skaffa er prospekter från vederbörande.

Olga.
N:r 162. För att erhålla elevplats å apotek måste ni ha aflagt studentexamen på klassiska eller reala linjen. Elev erhåller vanligen genast 20 å 25 kronor pr månad och fritt vivre. Därest ni har ert hem på platsen, erhålles i stället för vivre större lön (800 å 1000 kronor). Efter en elevtid af tre år, afläggas examen, hvar efter ni har att påräkna 1200 å 1500 kronors lön, och efter det ni aflagt fullständig apotekarexamen 1800 å 2000 kr. Dessutom åtnjuta kvinnliga apoteksbiträden samma förmåner som de manliga — de kunna efter vissa tjänsteår erhålla apotek.

Olga.
N:r 163. Framstående författare på detta område äro Thure Sällberg och Henrik Wrånér. Af den förnämndes arbeten må nämnas: »Bland sockenkungar och backstugusittare», »Folkaför och stollastöcken», »Småfolksprat och storgubbstal». Af Wrånér äro utgifna en mängd böcker, däribland »En ulf i fårakläder», »Gamlingar och grönsköllingar», »Kärleksglöd och hjärtenö», »Stuensack och slätterslams», »Tösaknep och pojkahyss», »Hvardagsmat och gilleskakor».

Welleda.
N:r 164. »Folkskolans Vän» samt »Svensk Läraretidning»; den senare utgifver redaktör Emil Hammarlund.

Fru Brita.
— Allmänaste annonsbladet för lediga tjänster vid folk- och småskolan är »Svensk Läraretidning». I »Tidning för lärarinnor» förekomma äfven dylika annonser och förteckningar.

Welleda.
— Dylika annonser återfinnas äfven i Svensk Eklesiastiktidning.

Olga.
N:r 165. Vermdalsdräkt: Svart, kort yllekjol, hvit skjortblus, svart korsett-lif med hängslan, kort randigt (ljus) förkläde, hvit huvfdudd, knuten bak i nacken, röda strumpor.

Stomatol-Tvål

beredd af de finaste oljor, är till följd af sin stora Stomatolhalt utan gensägelse den bästa i handelen förekommande tvålsort för hudens rationella vård. (B)

— Köp i bokhandeln »Folkdräkter från Sveriges olika provinser», 10 kolorerade plancher (kvartformat) med text af A. E. Holmberg.

Welleda.
N:r 169. Känner ni någon medlem af klubben i fråga, så vänd er till densammes sekreterare.

Olga.
N:r 170. Vänd er till Röda korsets sjuksköterskehem. Eljes behöfver ni, för att kunna erbjuda era tjänster, blott genomgå en samaritkurs. Detta kan ske å närmsta lasarett.

Olga.
N:r 171. Ni torde kunna lära er yrket på några månader och utan någon elevafgift. Vänd er till någon i sitt yrke skicklig person.

Olga.
— Att häfta och binda böcker kan man lära sig på en dag eller två, men för vinnandet af en större skicklighet i yrket fordras minst 1 halft års praktik. Man kan lära denna konst på egen hand, om man har tålmod och lust. En handbok, som är till stor nytta i sådant fall, är »Bokbindaren», en anvisning att på egen hand häfta och binda böcker så väl i enklare som i finare band. Boken finnes på Sigfrid Flodins förlag. Se för öfrigt mitt svar n:r 159.

Welleda.
N:r 172. Blommor tillverkas af fru Charlotte Boström, Nybergsgatan 44, Stockholm.

Olga.
N:r 173. Ord och musik till visan

i fråga återfinnes i n:r 3 af tidningen »Friskytten» för år 1855.

Welleda.
— Insänd adress och porto till Iduns redaktion.

N:r 174. Ni kan bestämdt lära eder något nyttigare, som på samma gång bereder nöje. För resten bör ni veta, att frimärken, för att tillfredsställa postverkets rättmätiga fordran på allmänhetens tillmötesgående för besparandet af onödigt tidsspillan, böra placeras i kuvertets öfre högra hörn.

Olga.
— Reglerna till frimärksspråket återfinnes i svaret n:r 380 i Idun n:r 34 (årgången 1901). Numret ifråga finnes att tillgå på tidningens expedition.

Welleda.
— Frimärksspråket sändes med omg., om Alfhild skickar porto och adress till »Lilian», Frykerud p. r.

N:r 175. Sätt upp en liten höns-gård, därtill behöfves ej stort förlagskapital, högst 10 kr. och af höns-gården kan sedan en ganska beaktansvärd biinkomst erhållas, då afbrännigne äro afräknade. Beräkna höns-gården för 50 höns, men skaffa er till att börja med blott 12 å 15 höns samt en tupp. Bästa råd och lärdom fås från direktör Lagergren, Rosehill, Norrköping. Skrif till honom, så hjälper han er med goda råd och gifver er med af sitt stora intresse för saken. Skaffa er den af honom utgifna »Hönsboken för Sveriges allmoges» pris 0.75, där ni får veta allt som behöfs för att sätta er in i saken. Förutom biförtjänsten kommer er lilla höns-gård att driva bort er ensamhetskänsla, i det att den inför ett nytt intresse i ert lif. Tänk på saken och tillskrif direktör Lagergren. Hos honom rekvireras äfven hönsboken, då den fås för 50 öre.

Fru Brita.
— Om en lärarinna på landet behöfver skaffa sig någon extra inkomst och hon har tid öfrigt för andra arbete, finnes ju mycket, som kon kunde företaga sig. Hon kunde lära sig sykläder eller binda böcker, hon kunde blifva bokkommissionär, hon kunde t. o. m. sköta en höns-gård. Den känsla af öfvergifvenhet och ensamhet, som stundom påkommer, kan ju fördrivas genom läsning af goda böcker eller genom studier. Har Lisette icke lust att ut-

Gläs- och Porslinsserveriser samt Husgerådsartiklar

i största urval.

Billiga bestämda priser.

Aktiebolaget

Brising & Fagerström,

24 Regeringsgatan 24

STOCKHOLM.

vidga sitt vetande på något område? Det finnes ju så mycket att lära, så mycket att intressera sig för, och det har blifvit sagt, att den, som en gång fått smak på den rätta konstkapsdrycken, dricker sig sällan otörstig.

Welleda.
— Skulle ni ej kunna göra några arbeten och inlämna till försäljning i närmaste stad, så mycket finnes ju att välja på. En mängd småsaker till julen t. ex., skrifbordsartiklar, broderier, ramar och andra smärre artiklar i glödrättning, träsnideri eller dylikt. Lampskråmar af papper bruka ock finna åtgång. Öfversättningsarbete är ett arbete, som är till både nytta och förströelse, men det lönar sig knappt att försöka få dylikt, det är både efterökt och blir mer än uselt betalt, om man skall arbeta för tidningar. Kan ni ej försöka få renskrifning från domaren eller kronofogden i orten, om de bo nära, det betalar sig väl.

TIDSFÖRDRIF

CHARAD.

Mitt första är en högtid kär för alla, Och barnens fest man brukar ju den kalla. Tag s ifrån mitt andra, och du har, Hvad lilla Sara fick af mor och far.

Profva Wasa-Bryggeriets Pilsnerdricka. Allm. 3057. Riks 1073.

Öfriga maltdrycker rekommenderas.

Tandläkare John V. Lindh-Hygrell, 17 Karlavägen 17. Praktiserar under sommarmånaderna vid Furusund. Allm. Tel.

Tandläkare Sjöquist 6 Sturegatan 6. Riks 4591. Allm. 5468. Rådfrågning 2—3.

Tandläk. Elias Widfond 25 Regeringsgatan 25. Träffas kl. 10—2 och 1/2 5—1/2 6 e. m. Plomb. och insättning af artificiella tänder.

Doktor J. Arvedsons Kurs i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymnastik. medför enligt kongl. maj:ts medgifvande samma kompetens och rättigheter, som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet. Kursen 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran genom Dr. J. Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm.

Doktor O. Wides Kurs i Massage, Sjuk- & Frisk-Gymnastik motsvarande Gymn. Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Upplysningar och prospekt genom Doktor O. Wide, Stockholm.

Min nästa (ett-åriga) kurs för damer i massage och sjukgymnastik börjar 1 okt. (N:r 29 Regeringsgatan). Närmare genom prospekt. Adress från 1 sept. till 30 april: Stockholm, Saltsjöbaden. Från 1 maj till 31 augusti: Carlsbad, Böhmen. Dr. Emil Kleen.

Elever mottagas fortfarande i Örebro Vårskola. NINA von ENGSTRÖM.

Damhårarbeten. Peruker, Bonor, Flätor, Länkar m. m. i tusental. Insänd hårprof så erhållas flera arbeten att välja på. Obs. Vi signera ej postpaket med »Hår». Herr och Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgat. 58

Brännskador. Till följd af sin utmärkta verkan att förekomma uppkomsten af brännblåsor och lindra svedan har fil. dr P. Håkansson Salubrin vunnit stor användning vid behandling af brännskador. Om utspädningen, särskildt vid fall af sår eller längre behandling, efterse den hvarje flaska Salubrin åtföljande beskrifningen. Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikatet. Salubrin tillhandahålles i parfym-, speci- och färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co., Stockholm.

Eda Sanatorium och Järnkälla. Säsong 10 juni—1 sept. 7 km. fr. Charlottenberg, Värmland. Naturskönt läge. God restauration. Förträfflig järnkälla. Utmärkta gyttebad och andra vanliga bad serveras. Priset pr vecka för mat och rum från 24: 50 till 38: 50. Prospekt på begäran från doktor Grill, adress till 1 juni Falun, sedan Eda Sanatorium, Charlottenberg.

Victoria-mopsar, gråa med svart mask, prisbelönad fin raceren stam, 8 v. gamla, 30 kr. pr styck här. Adress EDV. HERMELIN, Göteborg, Gripenberg.

Ett större sjukhem i Enköping kan få öfvertagas mot lösen af inventarierna om snar uppgörelse sker. Adress »Sjukhem», p. r. Drottningholm.

För blifvande postelever Stockholms Dagblad

Morgon- och Aftontidning. Observera Stockholms Dagblads rikhaltiga, lättlästa, illustrerade Söndagsnummer.

Banyuls Trilles. Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare. Pris pr butelj kr. 3,50 hos HÖGSTEDT & C:o, Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Prenumerera på Iduns Modetidning

Läs och märk! Af alla ekmöbler fås de bästa från Ekmöbelfabriken i Nyköping. Begär priskurant.

KNEIPP BADEN Vattenbad m. m. Elek. ljusb. Hetluftsb. (fr. 100°C.). Sandbad.

Vid **Vinslöfs** Kvinnliga Slöjd- och Hushållsskola

börjas ny 9 månaders lärokurs den 1 nästkommande november. Undervisningen, som meddelas af 5 erkändt dugliga lärarinnor, omfattar följande läroämnen: Väfnadskonst, kläd- och llnnesöm, finare handarbeten, stärkning och glansstrykning, förbandslära, sång och matlagning. Årsafgiften är 25 kronor, med 10 kronors förhöjning för dem, som önska deltaga i hushållsskolekursen. Skolan, som understödes af länets hushållningssällskap, är fördelaktigt belägen inom municipalsamhället vid Vinslöfs station å Kristianstads—Hessleholms jernväg. Prospekt erhålles på begäran. Anmälningar emottagas och rum anvisas af kantor S. J. S. Erman. STYRELSEN. Tag vara på annonsen och återopa denna tidning.

Det bästa hvetemjöl

MALMÖ BEST PATENT

Malmö Stora Walsqvam

fås — till hushållsbruk — ätven i 5 kg. originalpåsar med bruksanvisning.

STUDENTER, äfven kvinnliga, som önska inträde på apotekarebanan, erhålla anvisningar till elevplatser, om de hänvända sig till Farmaceutiska föreningens platsbyrå, Stockholm.

VYKORT besvaras tacksamt af »AINA», p. r. Dufed.

Stockholms Dagblad

Morgon- och Aftontidning. Observera Stockholms Dagblads rikhaltiga, lättlästa, illustrerade Söndagsnummer.

Banyuls Trilles. Ett aptitgivande, magstärkande vin, afsedt för konvalescenter och svaga personer i allmänhet. Rekommenderadt af många hrr läkare. Pris pr butelj kr. 3,50 hos HÖGSTEDT & C:o, Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Prenumerera på Iduns Modetidning

Läs och märk! Af alla ekmöbler fås de bästa från Ekmöbelfabriken i Nyköping. Begär priskurant.

KNEIPP BADEN Vattenbad m. m. Elek. ljusb. Hetluftsb. (fr. 100°C.). Sandbad.

(Utdrag. Fortsättning från föreg. n:r.)
 Omkring 15 barn ha härstades under senare hälften 1901 med stor fördel användt detta preparat och särskildt har jag dagligen kunnat se dess gynnsamma verkan hos min egen son, som under 7-9 månader fått Dynamolmjölk. Då sättet, hvar på ett barn under de första 9 månaderna uppfödes, är så godt som afgörande för hela dess framtida hälsa, emedan senare ju annan lämplig föda kan tilläggas, kan Dynamol-preparatet ej nog framhållas såsom för nämnda ålder lämpligare än alla andra preparat, som hittills af mig pröfvats.
 Skellefteå den 10 januari 1902.
H. WILH. SJÖGREN,
 Praktiserande läkare.
 Fortsättning följer i nästa n:r.
 Dynamol till salu å alla apotek.

Hvad öfver vida havet far.
 Hvad driver järnvägståget fram?
 Och hvad man får af trädets stam.
 En vacker, skogs-bevuxen höjd.
 Hvad som ger friar'n hjärtefröjd.
 Hvad man behöfver hvarje dag.
 Hvem, som är svärmor till behag.
 Ett mycket gammalmodigt namn.
 Hvad som med sjö man ser i hamn.
 Hvad fågel'n uti buren är.
 Hvad man en dalkarl kalla på.
 Hvad man ju ofta gissar på.
 Och nu med det vi sluta må.

Ledig annonsplats!

ELINE.

LYRAGÅTA.

1	10	4		16			9	5			
2	13	12	4		12		15	12	5		
	3	1	12	13	12	6	12	5	2	12	
		4	7	6		10		9	11		
		5	21	19		12		6	12		
		6	1	14	6		21		9	5	21
	7	18	14	4		14		16	7	14	
8	16	14	5	8		13		9	6	2	22
9	9	5	11			1		10	9	5	
10	3	9	5			10		21	9	10	
11	4	9	1			12		15	6	9	
12	7	12	5	19		21		4	12	5	2
	13	12	18	14	5		18	12	11	22	12
	14	19	10	21	18	1	10	5	9	15	
		15	21	18	1	23	9	10	17		
			16	12	12	6					
			17	24	6	25					
			18	21	10	11	8	22	5	12	
19	19	6	9	22	17	5	12	18	1		

Jämt med mitt tredje stråfvar ju poeten,
 Men den blir ofta knagglig, som I veten.
 Mitt hela är ett slags rimsnideri,
 Som knappast kan få namn af poesi,
 Men huru skral än metern vara må.
 Så »ä' di' lika trefliga ändå.

ELINE.

LOGOGRYF.

Jag är ståtlig och grann,
 Långt mer än en ann',
 Ty jag prydes så skönt
 Med blommor och grönt,
 Och högst uti topp
 Hissas flaggan opp.
 Dansen trådes omkring,
 Uti vals och i ring.
 Blott en gång hvarje år,
 Jag så högtidsklädd står.
 Men se'n sköfvas min dräkt,
 Och af sammarens fläkt
 Snart blott vemodig saknad finns kvar.
 Åtta runor, förvisst,
 Jag er gifver till sist.

En månad som behaglig är.
 Hvar på en vattenså man bär.
 Hvad ropar den, som slaget får.
 Hvad uti vattnet präktigt mär.
 Hvad i en smedja finnas hör.
 Hvad uppå operan jämt man hör.
 Hvad på vår fot vi ha enhvar.

Ersätter man siffrorna i ofvanstående lyra med bokstäver, erhåller man i horisontal riktning nitton ord af följande betydelse:
 1) en sjö i Osteuropa, 2) en ö bland Filippina, 3) en stad i Sverige, 4) en stad i Schlesien, 5) en stad i Sverige, 6) en stad i Danmark, 7) en stad på Ceylon, 8) en topp på Pyrenéerna, 9) en stad i Belgien, 10) en flod i Asien, 11) en stad i Frankrike, 12) en ö norr om Nordamerika, 13) en vulkan i Sydamerika, 14) en stad i Bessarabien, 15) ett land i Europa, 16) en biflod till Rhen, 17) en dansk ö, 18) en stad i Sverige, 19) en badort i Tyskland.
 Om orden äro rätt funna, bildar den lodräta midtraden namnet på en bekant svensk författarinna.

CALLE G.

BOKSTAFSGÅTA.

Följande bokstäver och stafvelser, rätt sammansatta, bilda 8 ord, hvilka begynnelsebokstäver utgöra namnet på ett svenskt landskap och slutbokstäverna namnet på en svensk stad i samma landskap.
 al, na, vi, lan, al, k, du, ur, ve, der, la, r, pa, la, s, got, ra, ne, m, lä, ter, o, s, al, e, der, d, g, d, na, n, s.
 Orden äro:
 1) stad i Sverige.
 2) världsdal.
 3) mansnamn.
 4) skadedjur.
 5) svensk konung.
 6) mansnamn.
 7) europeiskt rike.
 8) svenskt landskap.

LEO.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 25.
CHARADEN: Brun-bäck.
SIFFERGÅTAN: Kompanibefälhafvare:
 1) k, 2) pol, 3) m, 4) ampel, 5) saf, 6) ränta, 7) sil, 8) öbo, 9) fel, 10) häfva, 11) gräns, 12) Aslög, 13) råghalm, 14) pösande, 15) resfält, 16) mansvante, 17) sötmandel, 18) kjolrynka, 19) Hildegard.
ANAGRAMMET: Tärna, ärtan, träna, ärnat, Nätra, Rätan, Ätran, ränta, äntra.

FYRTORNETS KONSERVER
 GULDMEDALJ I GEFLE 1901

GRÖNSAKER:
 Sockerärtskidor, Spenat, Ärtor, Haricots verts m.m.

FISKKONSERVER:
 Fiskbullar, Inkött makrill, Inkött ål, Fiskpudding m.m.

KÖTTKONSERVER, VILLEBRÄD, FÅGEL & SOPPOR

REKOMMENDERAS!
 Fullständig prisurant hos Hrr Delikatesshandlande i Stockholm, Göteborg & landsorten.

LÄNGGÅTAN: Muselman: Mus-usel-Selma-Elma-man.
GÅTAN: Frankrike.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA.

Unga litterära fruar. Redan 1899, i sitt nummer för den 23 dec., meddelade Idun den fornligen lyckad helsidesbild af Edward Fornsström från Svenska Akademiens högtidsdag. Det är visserligen sant, att sedan dess åtskilliga »stolar» fått nya besittare, men i det hela torde ännu den nämnda bilden gifva en så god föreställning om en dylik högtidssammankomst att vi åtminstone icke ännu anse tiden vara inne för en ny upplaga.
Beatrice. — Veronica. Hvad ljufva diktarnamn och hvad bitter diktåröde!
Eline. Verkställ själf punneration och insänd postkvitto med uppgift på lämnade bidrag, så skola vi returnera beloppet.
Wed. Förträffligt bränse!
Mona. Allt för obetydligt!
Alfhild B.
 »O, du Styrso, Västkustens pärla,
 Där vredgadt haf slänger ferla...
 äfven vi beundra, med Alfhild B., din kraft, som förmått slänga ett stänk af hennes diktningsskum ända upp — i Iduns papperskorg.
H. G. B. Som Mona här ofvan!

EXPEDITIONENS BREFLÅDA:
E. H. A. Öräker. Annonsen kostar 2 80 pr gång, rest. torde insändas.

Sundsvalls Enskilda Bank
 2 A Kungsträdgårdsgatan 2 A.
Sparkasseränta 4 proc.

Undervisning i TRÄDGÅRDSSKÖTSEL för unga damer.

Teoretisk och praktisk undervisning i trädgårdsskötsel lämnas af utländsk kvinnlig trädgårdsmästare hos fru Sörensen, Hövik pr Kristiania. Priset är kr. 120 pr månad, allt inberäknadt utom tvätt.

LEDIGA PLATSER.

Gouvernante

med framstående förmåga att undervisa en 15 års flicka i svenska ämnen, språk och musik, samt inlära en 7-årig gosse till 3:de förberedande, sökes till hösten.
 Rosenhill pr Nyköping i juni 1902.
 Friherrinnan Sparre.

För landthushåll

önskas en snäll och duglig hushållerska, skicklig i enklare och finare matlagning och kunnig i öfriga sysslor, som tillhöra ett landthushåll.
 Platsen är i vacker trakt af mellersta Halland, nära sjö och jernväg, och tillträdes nästa 24 okt. Svar emotes till »Landthushåll», Halmstad p. r.

Barnsköterska

Till 24 nästkommande oktober önskas på landet en stadig, ordentlig och frisk barnsköterska att passa 2:ne små barn. Utan goda rekommendationer antages ingen. Man hänvände sig till
 Friherrinnan Ebba Blixen-Finecke, Helsingborg.

Lärlarinna,

kompetent att undervisa för inträde i 3:dje klass å läroverk, önskas. Betyg jämte uppgift om lön sändes till kyrkoh. J. F. Högfors, Tobo.

Utländska.
 Fransyska eller Schweiziska önskas under juli och augusti månader på landet i fin familj — helst musikalisk. Svar till »L. M.» adr. P. M. Sahlströms Bokh., Linköping.

Bildad, barnkär flicka (barnjungfru fins) kunnig i sömnad, får till hösten plats i god Stockholmsfamilj. Lön 250 kr. Norra Inack.-Byrån, Mästersamuelsg. 62, Sthlm.

En anspråkslös flicka

erhåller genast plats på landet för att biträda husmoder vid förefallande göromål. Svar till »Husmoder», Lerbäck.
Lärlarinna, helst seminariebildad, önskas till hösten för att undervisa en flicka om 14 och tvänne gossar om 9 och 7 år i vanliga skolämnen och om möjligt i musik. Svar med betyg och fotografi samt uppgift på ålder och löneanspråk insändas till »F. A.», Stafre, Jämtland.

Kokerska.

För en duglig kokerska finnes genast plats vid Hesselby sanatorium. Lönen utgör 300 kr. om året, fria naturförmaner och fri hitresa. Betygsafskrifter torde insändas till Sanatoriets kontor. Hesselby sanatorium pr Marianelund den 19 juni 1902.
 Kontoret.

Lärlarinna,

hålst som genomgått mindre seminariekurs, önskas till den 1 sept. på egendom nära Karlshamn, för att undervisa 2 barn, 10 å 12 år. Svar med betyg och löneanspråk sändas till »K. S.», Kyrkhult, Tulseboda p. r.
En anspråkslös och bildad flicka, kan möt fritt vivre genast erhålla god plats i mindre familj. Ansökan, eget fotografi m. m. torde tillsändas fru E. Steen-Möller, Arkaden, Göteborg.

Lärlarinna.

Vid Visby högre flickskola är en lärlarinneplats ledig till nästa hösttermin, med undervisningskyldighet i kristendom i kl. 3-7, jämte historia i några af skolans högre klasser och i modersmålet i mellanklasserna, sammanlagt 24 timmar i veckan. Lönen 1200 kr. för år jämte sedvanligt bidrag till pensionsafgifter. Ansökningar, åtföljda af de betyg hvarmed sökande vilja styrka sin kompetens, däribland ovilkorligen afgångsexamen från högre lärlarinneseminarier, böra insändas till styrelsen senast den 15 nästinstundande juli.
 Visby den 12 juni 1902.
 STYRELSEN.

Värdinna.

Dame af god familj, änka eller fröken, 35-45 år som är enkel och anspråkslös, buslig, sympatisk och i moders ställe, kan och vill kärleksfullt vårda 3 små flickor, får genast plats hos nyligen blifven änking, bosatt omedelbart i till större stad i Södra Sverige. Finita referenser fördras. Svar, häst med fotogr., emotes till »Gott hem», Sv. Telegrambyråns Annonssafdeln., Sthlm.

Gouvernante,

som genomgått lärlarinneseminarium, skicklig att undervisa uti svenska ämnen och franseska eller engelska samt pianospelning och i öfrigt med ett vänligt och godt sätt, sökes för 2 systrar om 9 och 10½ år, till hösten. Svar till fru Maria Ringborg, Herstabergr pr Norrköping

Plats för Underlärlarinna i huslig ekonomi
 är ledig vid I. H. Dahls flickskola i Kristianstad instundande hösttermins början. Nio arbetsmånader om året. Lön 400 kr. och fri bostad med eldning och belysning. Ansökningar insändas före 1 juli till underlektad.
 Kristianstad den 10 juni 1902.
 E. Flygare, Kontraktspost.

Plats för en slöjdlärlarinna
 är ledig vid I. H. Dahls flickskola i Kristianstad instundande hösttermins början. Nio arbetsmånader om året. Lön 1,000 kr. Ansökningar insändas till underlektad före 1 juli.
 Kristianstad den 10 juni 1902.
 E. Flygare, Kontraktspost.

Idiotlärlarinneplats

Vid Östergötlands läns Idiotanstalt vid Söderköping är en lärlarinneplats till ansökning ledig. Lön: 400 kr. och fritt vivre. Platsen tillträdes den 1 nästkommande september. Ansökningshandlingar insändas före den 1 juli till

Styrelsen,
 adr. Söderköping.

PLATSSÖKANDE.

En ung, bildad dam,

särskildt barnkär, önskar till hösten plats att i moders ställe leda och handhaiva föräldra- eller moderlösa barn samt, om så önskas, äfven förestå mindre hushåll. Utm. ref. Svar till »30», Iduns exp.

Värdinna.

Bildad dam, 27 år gammal, af god familj, kompetent att förestå ett finare hushåll, söker plats som värdinna uti aktadt hem. Ben. svar märkt »A. H.», Iduns exp.

Skrifbiträde.

Plats som skrifbiträde eller sällskap åt äldre person, önskas af medelålders flicka. Utm. rekomm. Svar till »V. E. B.», Iduns exp. f. v. b.

OBS! Ung, anspråkslös flicka, med flerårig skrifvana, önskar plats i familj som skrifbitr och hjälp vid husliga göromål. Svar till »Eva 20 år», Gelle p. r.

Ung, anspråkslös, undervisningsvan flicka, önskar plats att läsa med mindre barn, eller handhaiva barn. Villig delt. i hush. och sömnad. Goda betyg. Svar till »O. S.», Iduns exp. f. v. b.

Som husmoders hjälpredda önskar ung flicka, af god familj, plats. Kunnig i hushållsgöromål, limesömn, väfnad, handarb. m. m. Svar till »Villig »hjälpreda», Upsala p. r.

Bildad, duglig flicka önskar plats, kan matl., bak, sömnad, handarb. m. m. Ordentlig, sparsam. Svar »Flit», Iduns exp. f. v. b.

Ung bildad flicka

som genomgått småskolelärlarinnesem. önskar till hösten plats i god familj att undervisa minderåriga barn i vanliga skolämnen, musik och handarbeten. Ar äfven kunnig och villig att deltaga i hushållsgöromål. Små lönepretentioner. Svar till »Hösten 1902», p. r. Hernösand.

Studentska

önskar under sommarmånaderna plats i familj på landet att läsa med barn. Svar till »A. S.», Helsingborg p. r.

Ung, skicklig, undervisningsvan lärlarinna önskar plats under sommaren. Svar till »A. R.», p. r. Kalmars.

Sjunksköterska, af tillfällighet ledig, önskar medfölja patient till fjällen eller badort. Svar till »Ledig», under adr. S. Gumelii Annonssbyrå, Sthlm.

Hushållsvan, bildad flicka, hemma i matlag., bakning, söm söker plats. Rask, enkel, sparsam, glad. Svar »Pliktrogen» under adr. S. Gumelii Annonssbyrå, Sthlm.

Troende anspråkslös flicka, önskar plats att vårda en sinnes- eller nersjuk, eller som hjälp och stöd åt någon på annat sätt lidande. Rekommendationer från liknande platser finnas. Svar till fru C. Andersson, Kungsgatan 13, Upsala.

Bildad, musikalisk flicka önskar plats i sin familj som hjälp och sällskap. Svar till »17 år», Immeln p. r.

SKOLGOSSAR

erbjudas inackordering i ett godt hem på Östermalm, Stockholm. Svar till »Hem», Iduns exp.

På ett större ställe i Värmland, önskas till hösten en frisk väluppfostrad 11 års flicka, att läsa tillsammans med egen dotter för skicklig lärlarinna. Svar till »Skolkamrat», Iduns exp.

A happy Christian home offered to a young Swedish lady, permanent or otherwise, in healthy part of London. Pretty neighbourhood. Terms 25 per week. References exchanged. Address: Mrs. Croxford, 34 Queen's Road, Finsbury Park, London N.

2 bildade unga flickor erhålla genast god inackordering i ung familj å herregård vid Vettern. Få deltaga i landthushåll om så önskas. Afgrift 60 kr. pr månad. Svar till »Herregård P.», Iduns exp.

Under sommarmånaderna finnes inackordering för 2 å 3 flickor. Naturskön trakt (Blekinge), lätta kommunikationer med tåg och ångbåt till Karlskrona. Pris 50 kr. i månaden. Lektioner i sång och musik kunna erhållas. Svar till »S. C. S.», Lyckebyp. r.

God inackordering kan af familj eller enskilda personer erhållas under längre eller kortare tid å egendomen Bistingsmåla i närheten af Mönsteråsvisken. Treflig bostad med rikstelefoni och naturskön trakt med goda kommunikationer. Till egendomen hörande jaktmarker och fiskvatten få fritt begagnas.
 Närmare upplysningar meddelar kyrkoherden J. A. Jönsson, adress Mönsterås.

Ett godt hem

erbjudes mindre flicka i skolåldern hos bildad familj i Göteborg. Svar till »Hösten 1902», Iduns exp.

Jämtlandsluft.

Inackorderingar mottagas äfven nu å Köfva pensionat. Platsen högt belägen. Storsjön strax intill i öster, milslånga barrskogar och höga berg i norr och väster. Tillfälle till bad, bergvandringar och utflykter till fjäll och fåbodar. Inga lungsjuka mottagas. Närmare gen. fru Anna Backman, Köfva.

Konfirmationsundervisning och god inackordering vid Saltsjön. Svar till »Juli-Aug», Dalarö p. r.

Deutsche Pension f. j. Damen.

M. Claudi, Celle (Hannover).
 Aufnahme jeder Zeit. P:ma Ref. Prospekte auf Anfrage.

Pellerin's Margarin
är bäst!

— Moderna —
Sommar-Sidentyger

direkt från fabriken franko och tullfritt till hemmet.

från 70 öre pr meter, äfvenså sidentyger af alla slag till brud-, sällskaps- & promenadtoiletter i största urval försända

E. Spinner & C:ie, Zürich

(f. d. J. Zürrer's sidentfabriker, grundl. 1825).

== SPARA ÖGONEN! ==

Använd därför alltid
Barnängens Skrif- & Copiebläck
med dess milda, behagliga och för ögonen
alldeles oskadliga färg!
OBS! Juryns 1:sta Guldmaljd i Lübeck 1895.
Guldmaljd i Bruxelles 1897.
Det enda bläck, som erhöill
Guldmaljd i Stockholm 1897.
Guldmaljd på Världsutställningen i Paris 1900.
OBS. Det enda icke franska bläck, som erhöill så
högt pris.

Sparkasseräkning

4 proc. ränta.

Nordiska Kreditbanken
1 Drottninggatan 1
Mynttorget 4 Drottninggatan 102
Hornsgatan 52.

Elev i snörmakeri.

Ett fruntimmer med fallenhet för handarbete emottages som betalande elev i en snörmakeriaffär i större landsortsstad. Kunskap i väfnad underlättar. Svar till »Elev 300», Iduns exp.

Försumma icke

att taga med till sommarhöjet på landet några burkar af Lagermans Bakpulver Tomten, ty med tillhjälp häraf kan i en vanlig järnspis bakas färskt kaffebröd (och annat bröd) dagligen med ringa besvär och på kort tid. Det behöves nämligen ingen jäsnings före gräddningen i ugnen, utan det går lika fort att baka bröd med detta bakpulver som att grädda en vanlig ugnspannkaka. Enligt intyg från Kemiska stationen i Jönköping tillföres brödet för hjärnverksamhet och benbyggnaden värderika näraltar. En liten smula af detta bakpulver i plättar, pannkakor, köttbullar etc. göra dessa lätta och porösa, och man kan i stället spara på ägg. Säljes hos alla välförsedda specerier i riket. Fabriken »Tomten», Göteborg.

INTET GOLFDRA
eller SKUKOS mera
om man använder
FORSHAGA
LINOLEUM
MATTOR

Fru Stina Rodenstams

Slöjd- och Hushållsskola,
Hudiksvall.

Om skolan se Idun 20 juli 1901 och N. P. Ödman i Vårt Land 14 dec. 1901.

Capsuloids
Capsuloids
Capsuloids

den angenämaste form af hastigt blodbildande järnmedicin (omsorgsfullt preparerade af friskt oxblod) och i förhållande till resultatet också den allra billigaste formen.
Till Capsuloid Company. Den 2 maj 1902.
För omkring ett år sedan var jag mycket blek, kände mig alltid trött och led rätt mycket af hufvudvärk, då jag var stadd i hastig tillväxt. Jag tog då in 5 askar Capsuloids och är nu rödblommig och befinner mig i alla afseenden utmärkt väl.
Astrid Olsen,
41, St. Kongensgade, Köpenhamn.
Capsuloids erhållas å alla apotek å kr. 2.50 pr ask. Enöa fabrik Capsuloid Company, 31 Snow Hill, London

ELEGANTA VISITKORT

å
IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI
12 Stora Vattugatan 12
STOCKHOLM.

WIKLUNDS
VELOCIPEDER
1902

Eröfrade på grund af sin öfverlägsna kvalité leveransen till Svenska Armén.
36 in- och utländska fabrikat täfnade och pröfvades under 3 månaders tid.
Mångdubblad tillverkning, — Ytterligare nedsatta priser.
Velocipeddelar, alla slag, tillverkas på beställning.
Velocipedtillbehör i välsorteradt lager.
Reparationer af alla slags velocipeder.
Aktiebolaget A. Wiklunds Velocipedfabrik,
Utställning & Minutförsäljning: 8 & 9 Norrbro.
Kontor & Fabrik: 24 St Eriksgatan, Stockholm.

Begär alltid
Gräddmargarinet »ZENITH»

Guldmaljd i Gefle 1901. Högsta utmärkelse.

För Husmödrar

Bäst, elegantast, modernast
är
Iduns Modetidning.
Prenumerera genast

i närmaste postkontor eller bokhandel för 2:dra kvartalet om Ni vill erhålla vårt lands innehållsrikaste modetidning.
Prenumerationspriset är för kvartal å planschupplagan **endast kr. 1.50**, å den andra upplagan **endast 1 krona.**

För Husmödrar

Allm. telefon: 8 68, 47 35, 47 36.
Olaus Olssons Kolimport-Aktiebolag
etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

Hernösands Ensk. Bank
Kungsträdgårdsgatan 16.

Sparkasseräkning — Kassafack.
från 15 kronor för år.
Värdehandlingar mottagas till förvaring och förvaltning af **Notariatsafdelningen.**

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS
BRAND- och DYRKFRIA
FÖRVARINGSHVALF

(Öppna alla söckendagar kl. 1/2 10—4)
Innehållande c:a 1,650 st. skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, ifrån 15 kronor. Testamenten, gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
6 Drottninggatan 6.
Hushållsräkning 4 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Göteborgs
Enskilda Bank
Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.

Första klass Privathotell
en och två trappor upp
8 Birger Jarls gatan (f. d. 10),
Stockholms förnämsta gata,
Rikstelefon 44 01. — Allm. Telefon 125 39
Edla Carlsson.

Pallas Hotell
37 Klarabergsgatan 37
Rikstel. 44 83. Allm. Tel. 60 41.
Rekommenderar 30 väl möblerade rum, elektrisk belysning och nutidens alla bekvämligheter. Beljening möter vid alla tåg.
Knut Fagerström

Kontant 700,000 kronor

fördelade i **10,066** vinster å
50,000, 10,000, 5,000, 1,000, 500, 100, 50 och 20 kr.
utlottas vid första dragningen den 1 Oktober 1902. Pris för lottsedel **10 kr.**, till landsorten **mot insänd likvid vid hvarje rekvisition åtföljd af 40 öre** (till rek. porto och dragningslista).
Rekommendera alltid värdeförsändelser.

Dramatiska Teaterns Lotteri,
Fredsgatan 32, Stockholm.

Arkösunds Hotell & Restaurant

rekommenderas. Härlig rekreatjonsort, belägen 2 timmars väg från Norrköping, vid Östergötlands vackraste skärgård. Hel inackordering emottages. Förstklassigt hotell, utmärkt restauration. Billiga priser. Salta hafsbad. (Nytt varmbadhus och kallbadhus för damer.) Vackra skogspromenader. Segling.
Rikstelefon finnes.
Vördsamt
SIGNE BORG.

Snörmakeriaffär till salu.

En i full gång varande mindre snörmakeriaffär med god kundkrets i större fabriksstad säljes på grund af hälsoskäl nu genast eller till hösten. Priset billigt, täckes fullkomligt af lager och maskiner. Kontant betalning fordras. Mellanhänder undanbedes. Reflekt. vände sig i bref märkt »Snörmakeriaffär 8000» under adr. Iduns exp.

Öfningsskolan

för blifvande husmödrar
börjar ny kurs måndagen den 1 september. Anmälningar mottagas och prospekt erhållas af **HILDA AURELIUS**. Adr. Luntmakaregatan 7, Stockholm, 1 juli—15 aug Umeå.

Mörsils Sanatorium

i Mörsil, Jämtland.
Öppet hela året om.
Specialkurort för bröstsjuka. Ren, stärkande fjälluft.
Elektrisk belysning under inledning. Förstklassig restauration.
Intendent och ägare: **D:r T. Horney.**
Närmare genom prospekt från kamrerarekontoret.
Post- & Telegrafadress: **Sanatoriet.**